

СХВАЛЕНО  
постановою Кабінету Міністрів України  
від 17 червня 2026 р. № 793

БЮДЖЕТНА ДЕКЛАРАЦІЯ  
на 2027—2029 роки

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України триває п'ятий рік, і Україна продовжує демонструвати стійкість під безпрецедентним тиском ворога.

Економіка України не встигає відновлюватися в умовах постійних потрясінь, що накладаються одне на одне (поширення гострої респіраторної хвороби Covid-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, торговельні протистояння у світі і енергетична криза, що посилюється на тлі війни на Близькому Сході). В таких умовах стійкість і передбачуваність стає основною політичною метою.

Передбачувана і послідовна бюджетна політика в Україні на середньостроковий період є фундаментом макроекономічної стабільності, дає змогу не лише ефективно розподіляти обмежені ресурси в умовах воєнного стану, а і формує чіткі орієнтири для міжнародних партнерів та приватних інвесторів, бізнесу та кожного громадянина.

У 2027—2029 роках важливо зосередитися не стільки на короткостроковій стабілізації, скільки на системних рішеннях, що дасть змогу трансформувати виклики, що постали перед Україною, на реальні можливості для стратегічного розвитку, розвитку людського капіталу, модернізації країни.

В умовах значної невизначеності державні фінанси демонструють:

надзвичайну стійкість (незважаючи на повномасштабну збройну агресію Російської Федерації проти України Кабінету Міністрів України вдається підтримувати макроекономічну стабільність та безперебійне фінансування критичних видатків);

високу адаптивність (всі внутрішні ресурси (податки, мита) максимально мобілізовані на потреби оборони, тоді як соціальна сфера та відновлення значною мірою покриваються за рахунок міжнародної допомоги);

керованість (незважаючи на збільшення обсягу боргу через необхідність фінансування дефіциту, значна його частина складається з довгострокових пільгових позик із низькими відсотками).

Подальшу реалізацію бюджетної політики в середньостроковій перспективі буде спрямовано на:

забезпечення наступності у впровадженні структурних реформ та виконання взятих міжнародних зобов'язань, що є необхідною умовою для підтримки макрофінансової стабільності, зміцнення довіри з боку глобальних партнерів та формування інституційного підґрунтя для подальшого відновлення економіки;

системну адаптацію національного законодавства та державних інституцій до стандартів Європейського Союзу, що забезпечить інституційну готовність до повноправного членства;

нарощування власного оборонно-промислового потенціалу через державне замовлення та інвестиції для забезпечення технологічної переваги;

перехід від фізичної відбудови до стратегічного відновлення територій за принципом “Build Back Better” (відбудувати краще, ніж було);

трансформацію системи соціальної підтримки у дієвий інструмент повернення людського капіталу, що включає адресність допомоги та розширення послуг для ветеранів і постраждалих від повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України;

підтримку економічної активності, активізацію інвестиційної діяльності через розвиток індустріальних парків та механізмів державно-приватного партнерства, що дасть змогу залучити приватний капітал у стратегічні сектори економіки;

продовження реформи управління публічними інвестиціями шляхом цифровізації циклу управління проектами та впровадження єдиних стандартів прозорості, що сприятиме цільовому та ефективному використанню ресурсів;

дотримання жорсткої фіскальної дисципліни з метою зниження дефіциту державного бюджету та поступового відновлення боргової стійкості як передумови для забезпечення фінансової стабільності та посилення довіри суспільства до держави.

Виважена бюджетна політика Кабінету Міністрів України, визначена в цій Бюджетній декларації, спрямована на забезпечення поступової фіскальної консолідації, яка передбачає планомірне зниження дефіциту державного бюджету до рівня, що забезпечить довгострокову боргову стійкість без шкоди для економічного відновлення, що супроводжуватиметься підвищенням ефективності управління державним боргом, оптимізацією структури видатків та розширенням внутрішньої ресурсної бази шляхом здійснення заходів Національної стратегії доходів.

У середньостроковій перспективі передбачено поступове зменшення дефіциту державного бюджету до рівня:

17,7 відсотка валового внутрішнього продукту в 2027 році;

11,1 відсотка валового внутрішнього продукту в 2028 році;

5,5 відсотка валового внутрішнього продукту в 2029 році.

Показники державного бюджету на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(факт)	(план)	(план)	(план)	(план)
Доходи	3 840 994,6	2 904 600,7	3 011 696,8	3 421 089,8	3 725 617,6
Видатки	5 480 479,4	4 767 273,8	5 046 252,5	4 873 355,5	4 545 134,6
Чисте кредитування	- 3 696,5	39 533,7	6 360,5	5 253,1	2 859,5
Дефіцит “-”/ профіцит “+”	- 1 635 788,3	- 1 902 206,8	- 2 040 916,2	- 1 457 518,8	- 822 376,5

На 2027—2029 роки передбачено фіскальний простір у сумі 294 691,1 млн. гривень у 2027 році, 470 632,9 млн. гривень — у 2028 році та 619 879,5 млн. гривень — у 2029 році, який сформований з урахуванням додаткових заходів, що дасть змогу збільшити дохідну частину державного бюджету.

Зазначені кошти можуть бути використані:

за умови розвитку економіки за сценарієм 1 — для збалансування бюджетних показників у відповідних бюджетних періодах та/або будуть розподілені під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2027 рік та Бюджетної декларації на наступні планові періоди насамперед для підтримки громадян у подоланні складних життєвих обставин та ветеранів війни, подолання демографічних викликів, реалізацію програм підтримки бізнесу та підвищення економічної активності;

за умови розвитку економіки за сценарієм 2 та в умовах більш тривалого строку військових дій — для задоволення потреб сектору безпеки і оборони.

Збереження високої інтенсивності воєнних дій потребуватиме перегляду видатків сектору безпеки і оборони для забезпечення Збройних Сил та інших військових формувань необхідними ресурсами та обладнанням.

З огляду на те, що фіскальний простір першочергово буде спрямовано на потреби сектору безпеки і оборони, додатковий ресурс може бути вишукано шляхом перегляду видатків державного бюджету на актуальність і пріоритетність в умовах альтернативного сценарію, збільшення обсягу надходжень до державного бюджету, зокрема з урахуванням реалізації положень Національної стратегії доходів; збільшення дефіциту державного бюджету з дотриманням підходів та принципів фіскальної стійкості за результатами проведених консультацій з міжнародними партнерами, зокрема в рамках перегляду програми з Міжнародним валютним фондом (Extended Fund Facility (EFF)) щодо можливості отримання Україною необхідної додаткової зовнішньої фінансової допомоги.

У цій Бюджетній декларації визначені цілі державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник коштів державного бюджету, та показники їх досягнення на 2027—2029 роки у межах визначених граничних показників видатків та надання кредитів (додаток № 1).

## ОСНОВНІ ПРОГНОЗНІ МАКРОПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Економіка України у 2025 році продовжила адаптацію до реалій повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. За даними Держстату, зростання реального валового внутрішнього продукту порівняно з 2024 роком становило 1,8 відсотка, основними чинниками якого були збільшення державних споживчих витрат та кінцевих споживчих витрат домашніх господарств, а також інвестиційного попиту на фоні від'ємного внеску чистого експорту товарів і послуг. За оперативною оцінкою Держстату, у I кварталі 2026 р. реальний валовий внутрішній продукт скоротився на 0,5 відсотка порівняно з I кварталом 2025 року.

Зазначена динаміка відображає обмеженість можливостей для економічного зростання в умовах продовження бойових дій, ракетних атак на енергетичну інфраструктуру та дисбалансів на ринку праці. За підсумками січня — березня 2026 р. промислове виробництво скоротилося на 1,1 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року. Проте динаміка галузей промисловості була нерівномірною. Насамперед скоротилося постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, де зафіксовано зменшення на 15 відсотків, що зумовлено попередніми втратами генеруючих потужностей та обмеженнями у функціонуванні енергосистеми. Водночас у добувній та переробній промисловості відзначається зростання (на 2,4 та 1,3 відсотка відповідно) насамперед за рахунок збільшення обсягу виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів на 6,4 відсотка та металургійного виробництва на 7,8 відсотка. Також у машинобудуванні загалом зберігається спад, хоча окремі підвиди машинобудування, пов'язані з посиленням обороноздатності України та відновленням енергетики, продовжують

зростати високими темпами. Така динаміка свідчить про поступове відновлення економічної активності на фоні збереження суттєвих обмежень, насамперед пов'язаних з енергетичним фактором і зовнішнім попитом.

За січень — березень 2026 р. обсяги будівництва знизилися на 4,7 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року, насамперед через скорочення житлового будівництва на 13,5 відсотка, тоді як будівництво інженерних споруд зросло на 3,6 відсотка. Зростання обсягів будівництва інженерних споруд зумовлено необхідністю відновлення пошкодженої інфраструктури та проведенням ремонтних робіт, тоді як скорочення житлового будівництва пов'язане з обмеженим попитом та високими ризиками. Загалом це свідчить про нерівномірність розвитку галузі, де економічна активність значною мірою підтримується за рахунок інфраструктурних проектів, що фінансуються переважно з державного та місцевих бюджетів.

Ситуація у транспортній галузі продовжує залишатися складною. У січні — березні 2026 р. вантажообіг знизився на 12,9 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року, пасажирообіг — на 8,2 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року. Скорочення вантажообігу та пасажирообігу значною мірою зумовлено зменшенням залізничних перевезень (на 15,6 та 12,3 відсотка відповідно) в умовах скорочення промислового виробництва та наслідків обстрілів енергетичної інфраструктури, а також зниження пасажирообігу у міському електротранспорті (трамваях на 37,7 відсотка та тролейбусах на 23,9 відсотка) внаслідок перебоїв з електропостачанням та обмежень у роботі енергосистеми.

Незважаючи на складну економічну ситуацію, на початку 2026 року в зовнішній торгівлі мало місце стримане зростання експорту. Так, за даними Національного банку, експорт товарів у січні — березні 2026 р. становив 9,6 млрд. доларів США, що на 1,6 відсотка більше, ніж за відповідний період 2025 року. Основним фактором зростання стало збільшення експорту товарів за агрегованою групою “Продовольчі товари та сировина для їх виробництва” на 8,4 відсотка (частка цієї групи в загальному експорті становила 65,3 відсотка). Водночас найбільше скоротився експорт товарів за агрегованою групою “Мінеральні продукти” (на 25,6 відсотка). Загалом експорт товарів та послуг за січень — березень 2026 р. становив 13,4 млрд. доларів США, що на 2,5 відсотка більше, ніж за відповідний період 2025 року.

Імпорт товарів у січні — березні 2026 р. продовжував зростати та становив 25,1 млрд. доларів США, що на 27,9 відсотка більше порівняно з відповідним періодом 2025 року, що, зокрема, обумовлено задоволенням потреби в озброєнні Збройних Сил і потреби економіки у відновленні зруйнованих виробничих та енергетичних потужностей. Найбільший внесок

у зростання імпорту забезпечило збільшення поставок товарів за агрегованими групами “Машини, устаткування, транспортні засоби та прилади” (на 37,7 відсотка) та “Мінеральні продукти” (на 61,8 відсотка). Загалом імпорт товарів та послуг за січень — березень 2026 р. становив 30,9 млрд. доларів США, що на 23,1 відсотка більше, ніж за відповідний період 2025 року.

Випереджальне зростання імпорту товарів та послуг порівняно з експортом товарів та послуг зумовило формування дефіциту балансу товарів та послуг, яке за методологією платіжного балансу у січні — березні 2026 р. скоротилося на 17,4 млрд. доларів США.

Споживча інфляція у квітні 2026 р. становила 8,6 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року. Основними чинниками її зростання були ціни на паливо та мастила (36,1 відсотка у річному вимірі) та відповідно транспортні послуги (20,1 відсотка), що значною мірою зумовлено впливом зовнішнього енергетичного шоку на внутрішні ціни. З огляду на загострення геополітичної ситуації, зокрема ескалацію у Перській затоці, у березні посилювався вплив зростання вартості енергоносіїв на ціни у суміжних компонентах споживчого кошика, насамперед на транспортні послуги.

Станом на кінець квітня 2026 р. міжнародні резерви України, за попередніми даними, становили 48,2 млрд. доларів США, що забезпечує фінансування 4,9 місяця майбутнього імпорту.

Відповідно до оцінок Мінекономіки очікується, що за підсумками 2026 року зростання реального валового внутрішнього продукту сповільниться до 1,6 відсотка. Основними ризиками для економічного зростання залишаються безпекові чинники, зокрема наслідки обстрілів об’єктів енергетичної та транспортної інфраструктури, що призводить до перебоїв у виробництві та логістиці, а також подальша втрата виробничих потужностей, що обмежує обсяги виробництва та погіршує функціонування ключових секторів економіки, стримуючи ділову та інвестиційну активність. Додатковим джерелом ризиків є підвищена волатильність на глобальних енергетичних ринках унаслідок геополітичної напруженості, зокрема в Перській затоці, що формує ризики зростання витрат виробництва, посилення інфляційного тиску та погіршення умов зовнішньої торгівлі.

Очікується, що за підсумками 2026 року споживчі ціни (у середньому до попереднього року) зростуть на 8 відсотків. Водночас інфляційна динаміка формуватиметься під впливом різних факторів. З одного боку, зберігатиметься тиск з боку витрат виробництва, зокрема внаслідок подорожчання енергоносіїв, логістичних обмежень та пов’язаних із ними ризиків перебоїв у постачанні, що сприятиме перенесенню додаткових витрат на ціни для кінцевого споживача. З іншого боку, на уповільнення інфляції впливатимуть продовження мораторію на підвищення окремих

тарифів, стриманий споживчий попит, поступове насичення ринку товарами та відносна стійкість валютного ринку за умови збереження стабільного та достатнього надходження міжнародної фінансової допомоги. Також значним джерелом невизначеності залишаються ризики поглиблення енергетичної кризи.

Попри складні умови для розвитку економіки у 2026 році очікується збереження позитивної динаміки заробітних плат. Середньомісячна номінальна заробітна плата прогнозується на рівні 30 088 гривень, що свідчить про збереження високої конкуренції на ринку праці.

Збереження стабільної роботи Українського морського коридору залишається ключовим фактором відновлення експорту. За підсумками 2026 року обсяг експорту товарів та послуг очікується на рівні 55,8 млрд. доларів США, що на 3,1 відсотка більше, ніж у 2025 році. Водночас подальше розширення приватного споживчого та інвестиційного попиту в умовах обмеженої внутрішньої пропозиції, а також оборонні потреби сприятимуть продовженню зростання імпорту товарів та послуг до 125 млрд. доларів США, що на 10,3 відсотка більше, ніж у 2025 році.

Економічні наслідки повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України пом'якшуватимуться шляхом підтримки міжнародних партнерів, адаптації економічних агентів до нових реалій та здійснення Кабінетом Міністрів України заходів для підтримки макроекономічної стабільності та вітчизняного бізнесу.

З урахуванням зазначених тенденцій та припущень щодо строків завершення повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України і динаміки безпекової ситуації прогнозні макроекономічні показники економічного і соціального розвитку України передбачають два сценарії розвитку економіки.

Сценарій 1 відображає найбільш імовірну траєкторію розвитку економіки за умови суттєвого покращення безпекової ситуації починаючи з 2027 року і використовується для розроблення показників цієї Бюджетної декларації.

Сценарій 2 враховує більш тривалу повномасштабну збройну агресію Російської Федерації проти України, що може стримувати економічну активність та зумовлювати більш повільне відновлення економіки.

Прогнозні макроекономічні показники за сценарієм 1 наведено у таблиці.

Основні прогностні макропоказники економічного і соціального розвитку України та окремі припущення на 2025—2029 роки

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(звіт)	(очікування)	(прогноз/сценарій 1)		
Валовий внутрішній продукт:					
номінальний, млрд. гривень	8 931,2	10 105,3	11 530,6	13 130,8	14 952,3
реальна зміна, відсотків до попереднього року	1,8	1,6	4,5	5,3	6,7
Індекс споживчих цін:					
у середньому до попереднього року, відсотків	112,7	108	109,3	107,5	105,9
грудень до грудня попереднього року, відсотків	108	109,2	108,9	106,9	105,1
Індекс цін виробників промислової продукції:					
грудень до грудня попереднього року, відсотків	108,2	112,6	110,3	109,1	107,4
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15—70 років, млн. осіб	12,9	12,8	12,9	13,2	13,4
Рівень безробіття населення у віці 15—70 років за методологією Міжнародної організації праці, відсотків до робочої сили відповідного віку	12,7	12,6	12,7	12,9	12,7
Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн. доларів США	– 59 249	– 69 187	– 70 908	– 74 279	– 73 652
Експорт товарів та послуг:					
млн. доларів США	54 103	55 802	60 434	67 194	77 460
зміна, відсотків до попереднього року	– 4,4	3,1	8,3	11,2	15,3
Імпорт товарів та послуг:					
млн. доларів США	113 352	124 989	131 342	141 473	151 112
зміна, відсотків до попереднього року	16,8	10,3	5,1	7,7	6,8
Припущення прогнозу					

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(звіт)	(очікування)	(прогноз/сценарій 1)		

Обмінний курс гривні до долара США, гривень за 1 долар США:

у середньому за період	41,7	44,4	47,1	49,1	50,7
на кінець періоду	42,4	45,8	48,3	50,1	51,5

Джерело: прогноз Мінекономіки

Сценарій 1 прогнозу економічного розвитку України у 2027—2029 роках розроблено з огляду на припущення щодо суттєвого покращення безпекової ситуації з 2027 року. Зниження безпекових ризиків формуватиме передумови для переходу економіки від етапу відновлення до стійкого економічного зростання із розширенням виробничих можливостей, нормалізацією функціонування інфраструктури та поступовим відновленням ринку праці.

З огляду на безпекові ризики та наслідки повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України ключовим обмеженням довгострокового розвитку залишатиметься накопичене недоінвестування економіки, що стримує розширення виробничого потенціалу та знижує продуктивність економіки. У середньостроковій перспективі саме подолання інвестиційного розриву визначатиме траєкторію економічного зростання. Формування передбачуваного економічного середовища, зниження рівня невизначеності та поглиблення фінансової інтеграції створюватимуть умови для відновлення інвестиційної активності, модернізації виробництва та оновлення капіталу. У цьому контексті поглиблення інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу буде одним із ключових інструментів подолання інвестиційних обмежень.

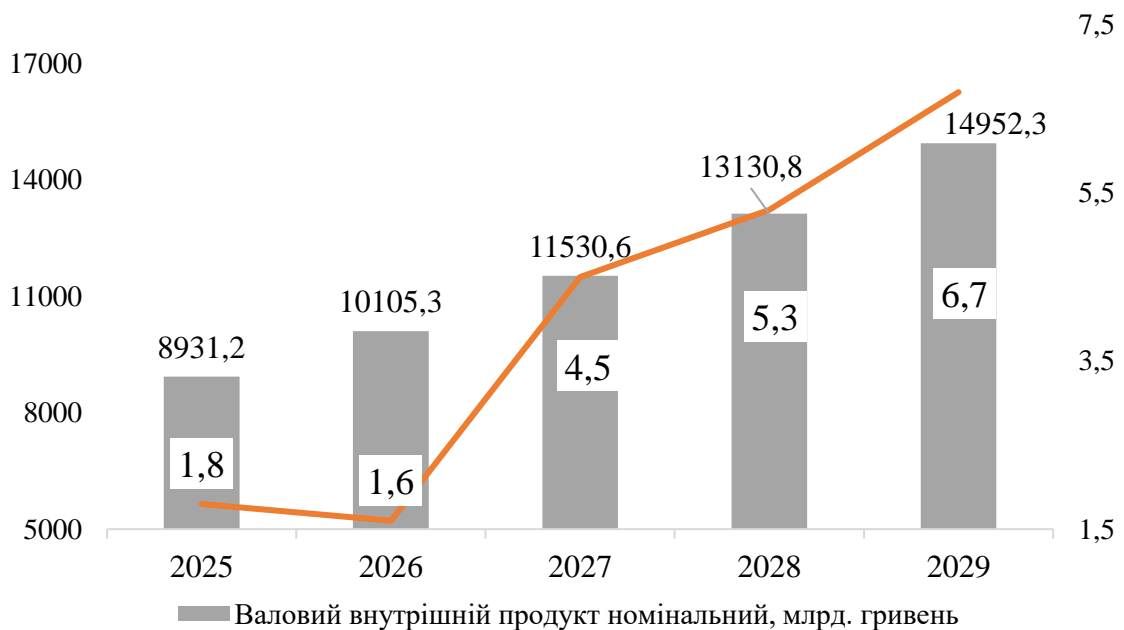
Розвиток економіки у середньостроковій перспективі здійснюватиметься шляхом такої інтеграції, що забезпечуватиме розширення доступу до ринків збуту та поступове включення української економіки до європейських виробничих ланцюгів. Це сприятиме підвищенню рівня продуктивності, оновленню технологічної бази виробництва та зміцненню інвестиційної привабливості країни. Водночас така інтеграція формуватиме основу для структурної трансформації економіки у напрямі підвищення її технологічного рівня.

В умовах безпекових викликів розвиток високотехнологічних секторів, насамперед у сфері оборонно-промислового комплексу, стає об'єктивною потребою та одним із ключових факторів модернізації. Формування відповідних виробничих і інноваційних спроможностей створюватиме передумови для поширення технологічних рішень на суміжні галузі, підвищення загальної продуктивності економіки та поступового зміщення її структури у бік більш складних і капіталомістких видів діяльності.

Важливу роль у формуванні нової економічної структури відіграватиме розвиток малого і середнього підприємництва, що забезпечуватиме гнучкість економіки та формування нових точок зростання. Розширення доступу бізнесу до фінансових ресурсів і покращення умов провадження діяльності сприятимуть активізації підприємницької активності.

У 2027—2029 роках очікується зростання реального валового внутрішнього продукту із поступовим прискоренням темпів з 4,5 відсотка у 2027 році до 6,7 відсотка у 2029 році шляхом відновлення виробничого потенціалу економіки. Така динаміка відображає перехід до моделі зростання, заснованої на інвестиціях, технологічній модернізації та розвитку експортного потенціалу, а також поступове відновлення внутрішнього попиту. Водночас економічне зростання матиме поступовий характер з огляду на інерційність відновлення капіталу та тривалий вплив наслідків повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. Це зумовлюватиме відповідне зростання номінального обсягу валового внутрішнього продукту з 11 530,6 млрд. гривень у 2027 році до 14 952,3 млрд. гривень у 2029 році.

Динаміка номінального та реального валового внутрішнього продукту у 2025—2029 роках



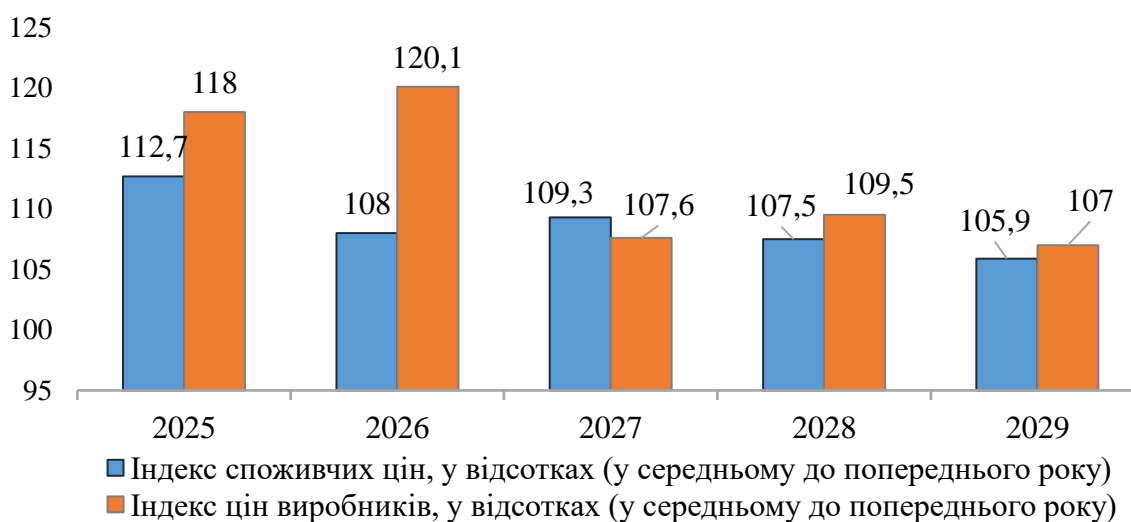
Джерело: прогноз Мінекономіки

Повоєнне відновлення у різних галузях та регіонах стимулюватиме поживавлення ринку праці. Додатковим фактором підвищення рівня зайнятості стане поступове повернення частини вимушених мігрантів в Україну, пов'язане із зниженням безпекових ризиків. Водночас рівень безробіття у 2027—2029 роках залишатиметься підвищеним через структурну перебудову економіки, зокрема зміну галузевої структури попиту на робочу силу, та необхідність адаптації робочої сили до нових умов.

Незважаючи на зростання номінальної заробітної плати з 35 010 гривень у 2027 році до 44 083 гривень у 2029 році, темпи зростання реальної заробітної плати поступово знижуватимуться (з 6,5 відсотка до 5,7 відсотка). Така динаміка відображає поступове вирівнювання попиту та пропозиції на ринку праці з огляду на підвищення рівня зайнятості та продуктивності, що зумовлює більш повільні темпи збільшення реальних доходів населення.

У 2027—2029 роках очікується поступове послаблення інфляційного тиску. За прогнозом, споживча інфляція з грудня до грудня становитиме 8,9 відсотка у 2027 році з подальшим уповільненням до 6,9 відсотка у 2028 році та 5,1 відсотка у 2029 році. Така динаміка формуватиметься під впливом різних факторів. З одного боку, стримуванню інфляції сприятимуть розширення пропозиції товарів і послуг внаслідок відновлення виробництва, посилення конкурентного середовища, а також підвищення ефективності функціонування внутрішніх ринків. З іншого боку, зберігатиметься інфляційний тиск з боку витрат виробництва, зокрема внаслідок високої волатильності цін на енергоносії, активного відновлення внутрішнього споживчого попиту (зокрема за рахунок збільшення чисельності населення шляхом повернення мігрантів), можливого перегляду адміністративно регульованих тарифів після завершення дії мораторію, а також зростання витрат на оплату праці через структурні диспропорції (професійно-кваліфікаційної невідповідності). У сукупності це зумовлюватиме поступове, а не різке зниження інфляції.

Динаміка цінових показників у 2025—2029 роках



Джерело: прогноз Мінекономіки

Важливою умовою для забезпечення зовнішньої стійкості України у середньостроковій перспективі буде продовження співпраці з Міжнародним валютним фондом, іншими міжнародними фінансовими організаціями та іноземними партнерами, а також проведення реформ, необхідних для інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу. Така співпраця визначатиме доступ до зовнішнього фінансування та сприятиме

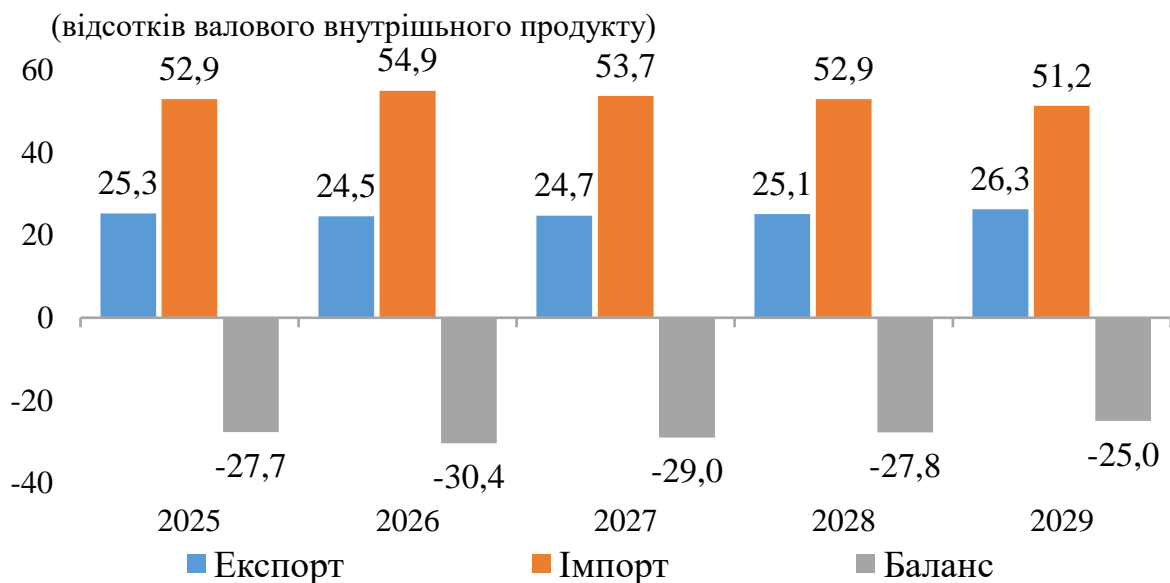
підтриманню макрофінансової стабільності в умовах збереження суттєвих зовнішніх дисбалансів.

Відновлення повноцінного функціонування морських портів, розвиток логістичної інфраструктури та зниження безпекових ризиків сприятиме розширенню експортних можливостей України та диверсифікації зовнішніх ринків збуту. Водночас нарощування інвестиційної активності, зокрема у переробну промисловість та інфраструктуру, формуватиме передумови для розширення експортної бази та підвищення частки продукції з вищою доданою вартістю.

Незважаючи на очікуване економічне зростання, зовнішньоторговельний баланс залишатиметься від'ємним, хоча його питома вага у валовому внутрішньому продукті поступово зменшуватиметься з 29 відсотків у 2027 році до 25 відсотків у 2029 році. Така динаміка відображатиме структурний характер дефіциту зовнішнього сектору, зумовлений високим інвестиційним попитом під час відбудови України, який значною мірою задовольнятиметься за рахунок імпорту.

Водночас обсяги експорту товарів і послуг поступово зростатимуть з 60,4 млрд. доларів США у 2027 році до 77,5 млрд. доларів США у 2029 році, що відображатиме розширення виробничих можливостей, поступове відновлення зовнішнього попиту, інтеграцію в ланцюги вартості в Європейському Союзі та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. У сукупності це формуватиме передумови для поступового поліпшення зовнішньоторговельної позиції за умови збереження потреби у зовнішньому фінансуванні.

Експорт, імпорт та зовнішньоторговельний баланс товарів та послуг у 2025—2029 роках



Джерело: прогноз Мінекономіки

Наведені прогнози макроекономічні показники сформовані в умовах воєнного часу та високої невизначеності і відображають поточну оцінку

економічної динаміки. З огляду на високу чутливість економіки до змін зовнішніх і внутрішніх факторів вони можуть бути уточнені в подальшому як у бік покращення, так і погіршення.

Сценарієм розвитку економіки в умовах більш тривалої активної фази воєнних дій є сценарій 2. Бюджетна декларація як інструмент середньострокового бюджетного планування формується в умовах воєнного часу та підвищеної невизначеності, пов'язаної з динамікою безпекової ситуації. З урахуванням ризиків більш тривалого збереження активної фази бойових дій Мінекономіки розроблено сценарій 2 макроекономічного прогнозу, який передбачає функціонування економіки в умовах тривалих обмежень, що зумовлюватиме стримані темпи її відновлення, збереження значного впливу внутрішніх факторів виробництва та обмежені можливості для розширення виробничої бази.

У таких умовах економіка функціонуватиме під впливом підвищеної невизначеності більш тривалий час, що може обмежувати інвестиційну активність, стримувати відновлення виробничого потенціалу та ускладнювати функціонування внутрішніх і зовнішніх ланцюгів доданої вартості, а також стримувати повернення вимушених мігрантів та відновлення людського капіталу. Зберігатиметься дефіцит робочої сили в окремих секторах економіки, що обмежуватиме виробничу активність та можливості для розширення виробництва.

Водночас незалежно від сценарних припущень щодо безпекової ситуації зберігатиметься вплив зовнішніх факторів, зокрема можливого погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури внаслідок загострення геополітичної ситуації, що може впливати на логістичні умови, вартість ресурсів, насамперед енергетичних, та витрати бізнесу.

У сукупності зазначені фактори можуть стримувати внутрішній попит, насамперед інвестиційний, який є ключовим фактором економічного відновлення. Унаслідок цього темпи економічного зростання можуть залишатися нижчими, а процес відновлення — більш розтягнутим у часі та нерівномірним у розрізі секторів і регіонів. У таких умовах підвищуватиметься роль секторів, пов'язаних із забезпеченням обороноздатності, енергетичної стійкості та базових виробничих процесів, що формуватиме більш вузьку та менш диверсифіковану структуру економіки з підвищеною роллю базових секторів. Крім того, зберігатимуться втрати виробничого та людського капіталу, що обмежуватиме можливості для швидкого відновлення та зумовлюватиме зниження потенціалу економічного зростання у середньостроковій перспективі.

Також зберігатимуться ризики для експорту, зокрема у частині продукції металургії та агропромислового комплексу, що є чутливими до логістичних обмежень та коливань зовнішнього попиту. Водночас імпорт товарів критичного та інвестиційного призначення може залишатися на

підвищеному рівні, що формуватиме тиск на зовнішньоторговельний баланс і валютний ринок.

В умовах збереження підвищених безпекових ризиків інфляційний тиск може залишатися вищим унаслідок перебоїв у постачанні, збільшення витрат виробництва та логістики, а також потенційних коливань валютного ринку та змін інфляційних очікувань.

Відповідно сценарій 2 передбачає більш стриману динаміку економічного відновлення у 2027—2029 роках (у середньому близько 3,5 відсотка на рік порівняно з 5,5 відсотка за сценарієм 1), вищий інфляційний тиск (середньорічний на рівні 7,8 відсотка порівняно з 7,6 відсотка за сценарієм 1) та повільніше відновлення експорту товарів і послуг (у середньому 9 відсотків порівняно з 11,6 відсотка за сценарієм 1).

Номинальний обсяг валового внутрішнього продукту за сценарієм 2 у середньому за 2027—2029 роки формуватиметься на нижчому рівні порівняно із сценарієм 1 — 12 727 млрд. гривень проти 13 204,6 млрд. гривень, що зумовлено слабшою динамікою реального випуску та повільнішим розширенням економічної бази.

Більш тривале збереження підвищених безпекових ризиків та вразливість економіки зумовлюватимуть необхідність постійного проведення моніторингу макроекономічної ситуації, своєчасного реагування та застосування інструментів економічної політики для підтримання цінової, валютної та загальної макрофінансової стабільності в умовах підвищеної волатильності та обмеженості ресурсів.

## ПРОГНОЗ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТУ

Фіскальна політика, передбачена у цій Бюджетній декларації, є стриманою, що є логічним кроком для мінімізації макроекономічних ризиків в умовах значної непередбачуваності.

Значна невизначеність щодо подальшої фінансової підтримки України міжнародними партнерами є одним із викликів для фіскальної політики на середньострокову перспективу.

Так, Європейський Парламент ухвалив пакет рішень, спрямованих на фінансову підтримку України шляхом надання кредиту обсягом 90 млрд. євро на 2026 і 2027 роки. Фінансова підтримка надаватиметься в рамках нового інструменту ЄС “Позика на підтримку України на 2026 та 2027 роки” відповідно до Регламенту (ЄС) 2026/467 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 24 лютого 2026 року.

Згідно з вимогами зазначеного Регламенту передумовою для надання фінансування як до загального фонду державного бюджету, так і для розвитку оборонно-промислової спроможності держави, є підготовка та

подання на розгляд Європейської Комісії стратегії фінансування України на 2027 рік, що є основою для прийняття рішень Європейською Комісією щодо розподілу коштів та визначення конкретних інструментів підтримки. Стратегія повинна містити деталізовані бюджетні показники, фінансові потреби України (зокрема в оборонно-промисловому секторі) та джерела фінансування на наступні 12 місяців.

Очікується, що в рамках відповідного інструменту ЄС Україна отримає у 2027 році підтримку у розмірі 45 млрд. євро.

Підготовка стратегії фінансування України на 2027 рік і її узгодження з Європейською Комісією повинно здійснюватися під час підготовки Державного бюджету України на 2027 рік.

### Доходи державного бюджету

Дохідна частина в середньостроковій перспективі базується на стабільній, передбачуваній та справедливій фіскальній системі, здатній забезпечити максимальну мобілізацію внутрішніх ресурсів для фінансування пріоритетних видатків.

### *Формування дохідної частини*

Прогноз доходів державного бюджету на 2027—2029 роки враховує основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України (сценарій 1), в основу якого закладено припущення щодо суттєвого покращення безпекової ситуації в Україні у 2027 році, а також пріоритетні завдання бюджетної і фіскальної політики.

Показники доходів Бюджетної декларації на середньостроковий період враховують норми бюджетного та податкового законодавства, частина яких безпосередньо прив'язана до строків скасування або припинення воєнного стану, а також додаткові заходи для збалансування державних фінансів, зокрема:

відновлення зарахування до державного бюджету податку на доходи фізичних осіб у розмірі 4 відсотки, що тимчасово спрямовувався до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад за рахунок відповідного зниження нормативу відрахування такого податку до загального фонду державного бюджету. Ці кошти під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2027 рік можуть бути спрямовані на забезпечення норм тарифного законодавства у сфері теплопостачання шляхом надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, насамперед на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії;

спрямування податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення військовослужбовців, що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України у розмірі 75 відсотків на відповідній території України (крім території м. Києва) та 40 відсотків на території м. Києва з огляду на припущення щодо розвитку безпекової ситуації в Україні у 2027—2029 роках та потреб сектору безпеки і оборони;

спрямування доходів державного дорожнього фонду та збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження до загального фонду державного бюджету;

поступове наближення ставок акцизного податку на тютюнові вироби та пальне до рівня, передбаченого директивами ЄС;

виконання рішення Верховної Ради України щодо зарахування військового збору до спеціального фонду державного бюджету для спрямування його на задоволення потреб Збройних Сил (Закон України від 7 квітня 2026 р. № 4835-IX “Про внесення змін до пункту 16<sup>1</sup> підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо справляння військового збору”);

зміни в оподаткуванні доходів фізичних осіб, отриманих ними за допомогою цифрових платформ;

продовження строку дії ставки податку на прибуток банків у 2027 році у розмірі 50 відсотків;

зміни в оподаткуванні податком на додану вартість товарів, які ввозяться на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях;

покращення роботи реформованої Держмитслужби із зменшення ухилень від сплати митних платежів.

Додаткові заходи збільшать показники доходів державного бюджету у 2027 році на 122 600 млн. гривень, у 2028 році на 213 923,8 млн. гривень, у 2029 році на 186 413,7 млн. гривень.

Водночас їх запровадження потребуватиме внесення відповідних змін до податкового та бюджетного законодавства.

Порівняно з плановими показниками на 2026 рік прогнольні показники доходів державного бюджету з урахуванням додаткових заходів у 2027 році підвищаться на 107 096,1 млн. гривень, у 2028 році порівняно з 2027 роком — на 409 393,1 млн. гривень, у 2029 році порівняно з 2028 роком — на 304 527,8 млн. гривень.

Доходи державного бюджету з урахуванням додаткових заходів  
на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Найменування показника	2025 рік (факт)	2026 рік (план)	2027 рік (план)	2028 рік (план)	2029 рік (план)
Доходи	3 840 994,6	2 904 600,7	3 011 696,8	3 421 089,8	3 725 617,6
Міжбюджетні трансферти	52 088,5	18 821,6	22 170	26 560,7	30 514,4
Загальний фонд	15 195,4	18 821,6	22 170	26 560,7	30 514,4
Спеціальний фонд	36 893,1				
Разом доходів	3 788 906,1	2 885 779,1	2 989 526,8	3 394 529,1	3 695 103,2
Загальний фонд	2 647 481,8	2 592 037	2 478 568,1	2 875 757,3	3 162 857,7
Податкові надходження:	1 883 118,5	2 285 266,1	2 316 365	2 736 379,3	3 027 468,1
податок та збір на доходи фізичних осіб, у тому числі:	362 861,8	435 061,4	281 003,1	304 997,1	328 650,7
військовий збір	163 610,5	198 278,8			
податок на прибуток підприємств	284 726,2	321 000	351 500	371 700	413 900
рендна плата	48 378,2	59 052,2	67 565,5	61 708,1	73 065,7
акцизний податок	280 892,6	328 803,1	370 937,7	417 863,8	477 610
податок на додану вартість	848 936,6	1 077 000	1 170 200	1 495 900	1 641 100
ввізне та вивізне мито	55 984,7	63 022	73 776,6	82 828,2	91 759,6
інші податкові надходження	1 338,4	1 327,4	1 382,1	1 382,1	1 382,1
Неподаткові надходження:	233 663,6	282 017,7	147 149,5	139 079,6	135 093,4
частина чистого прибутку (доходу), дивіденди	67 897,3	70 340,9	53 716,6	59 494,5	65 338,7
кошти, що перераховуються Національним банком	84 158,5	146 000	27 701	11 628	
інші неподаткові надходження	81 607,8	65 676,8	65 731,9	67 957,1	69 754,7
Офіційні трансферти	530 409,6	24 679	14 752,7		
Інші доходи	290,1	74,2	300,9	298,4	296,2
Спеціальний фонд	1 141 424,3	293 742,1	510 958,7	518 771,8	532 245,5
Податкові надходження:	132 700,4	201 916,5	414 614	430 098,9	444 085,4

Найменування показника	2025 рік (факт)	2026 рік (план)	2027 рік (план)	2028 рік (план)	2029 рік (план)
податок та збір на доходи фізичних осіб, у тому числі:	129 446,6	125 276,6	341 015,1	346 897	350 054
військовий збір			216 293	246 139,2	277 069,6
податок на прибуток підприємств		4 300			
ввізне та вивізне мито	0,3	9 257	3 201	3 501	3 701
екологічний податок	2 736,8	2 598,4	2 585,1	2 603,6	2 603,6
податки і збори, не віднесені до інших категорій		60 000	67 100	76 400	87 000
інші податкові надходження	516,7	484,5	712,8	697,3	726,8
Неподаткові надходження:	983 897	76 982,5	80 573,9	84 081,9	84 404,1
дивіденди	1 874	1 268,7	2 071,5	2 070,8	1 872,3
судовий збір та надходження від звернення застави у дохід держави	6 366,9	4 866,4	5 104,6	5 104,6	5 104,6
власні надходження бюджетних установ	954 158,5*	63 081,6	67 417,2	70 660,2	71 229,8
інші неподаткові надходження	21 497,6	7 765,8	5 980,6	6 246,3	6 197,4
Офіційні трансферти	24 391,7	13 427,1	14 445	3 413,1	2 592,4
Інші доходи	435,2	1 416	1 325,8	1 177,9	1 163,6

\* Обсяг власних надходжень бюджетних установ враховує надходження, отримані у натуральній формі, у розмірі 791 529,8 млн. гривень.

Податкові надходження до державного бюджету порівняно з плановими показниками 2026 року у 2027 році зростуть на 243 796,4 млн. гривень, у 2028 році порівняно з 2027 роком — на 435 499,2 млн. гривень, у 2029 році порівняно з 2028 роком — на 305 075,3 млн. гривень.

Зменшення неподаткових надходжень до державного бюджету в основному зумовлено зменшенням прогнозних сум прибутку, який Національний банк перераховує до державного бюджету. За інформацією Національного банку, зазначений показник у 2027 році становитиме 27 701 млн. гривень, що порівняно з плановим показником на 2026 рік менше на 118 299 млн. гривень, у 2028 році — 11 628 млн. гривень, що менше на 134 372 млн. гривень, у 2029 році Національний банк

перерахування свого прибутку до державного бюджету на даний час не очікує.

Ефективне корпоративне управління державними підприємствами посилить право держави як акціонера (учасника) товариств з контрольною часткою держави на отримання дивідендів (частини чистого прибутку), забезпечивши передбачуваність та прогнозованість їх надходжень до державного бюджету.

Основні пріоритетні завдання спрямовані на:

забезпечення планових надходжень дивідендів (частини чистого прибутку) до загального фонду державного бюджету;

недопущення привілейованого становища та забезпечення встановлення рівних умов для товариств з контрольною часткою держави під час визначення розміру дивідендів (частини чистого прибутку), що підлягають сплаті до державного бюджету;

забезпечення реалізації дивідендної політики держави стосовно товариств з контрольною часткою держави шляхом прийняття рішень про визначення розміру виплати дивідендів товариствами на рівні не менше ніж 75 відсотків.

Прийняття рішення про виплату товариством з контрольною часткою держави дивідендів у розмірі менше ніж 75 відсотків чистого прибутку за відповідний звітний період допускається лише за умови спрямування таким товариством вивільнених коштів виключно на відновлення майна, знищеного або пошкодженого внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, відповідно до спеціального рішення Кабінету Міністрів України, прийнятого до 1 травня року, що настає за звітним періодом, у якому встановлюються чіткі напрями спрямування вивільнених коштів, вимоги щодо подання до Кабінету Міністрів України звіту про їх використання та здійснення заходів державного контролю за використанням цих коштів.

### *Пріоритетні завдання податкової політики*

Податкова політика на 2027—2029 роки буде послідовною та передбачуваною, а також узгоджуватиметься з Національною стратегією доходів до 2030 року.

Пріоритетні завдання податкової політики сприятимуть забезпеченню стабільних податкових надходжень, необхідних для фінансування першочергових витрат, впровадженню сучасних цифрових рішень податкового адміністрування та виконанню міжнародних зобов'язань України в частині податкової політики.

Заходи податкової політики та адміністрування не будуть негативно впливати на базу податкових надходжень, а також включати нові категорії платників податків до наявних пільгових режимів.

Протягом 2027—2029 років здійснюватимуться заходи щодо реформування податкової політики та податкового адміністрування, передбачені Національною стратегією доходів до 2030 року, зокрема:

здійснення ІТ-консолідації інформаційних ресурсів суб'єктів системи управління державними фінансами, зокрема ДПС, на рівні Мінфіну та забезпечення адміністрування цих ресурсів незалежним адміністратором (ІТ-установою);

забезпечення функціонування інформаційних систем контролюючих органів у режимі обробки деперсоніфікованої інформації про платників податків;

розширення переліку підстав для позасудового доступу податкових органів до інформації про обсяги коштів, що надходять на банківські рахунки платників податків;

запровадження вимог щодо звітності операторів цифрових платформ та міжнародного обміну даними відповідно до Модельних правил ОЕСР щодо звітності операторів цифрових платформ та Директиви Ради (ЄС) 2021/514 від 22 березня 2021 р. про внесення змін до Директиви 2011/16/ЄС про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування (DAC 7), які дадуть змогу ДПС отримувати від операторів цифрових платформ та міжнародних органів дані про доходи фізичних осіб, які отримують доходи без реєстрації приватного підприємництва, та встановлення окремого порядку оподаткування доходів фізичних осіб — продавців від провадження ними діяльності через цифрові платформи. Це стане ефективним інструментом здійснення контролю за своєчасністю, достовірністю та повнотою декларування таких доходів та сприятиме суттєвому розширенню бази оподаткування за рахунок включення до неї фізичних осіб, доходи яких на даний час не оподатковуються;

впровадження електронних податкових перевірок (е-аудит), зокрема щодо обов'язкового подання усіма великими платниками податків, а в подальшому усіма платниками податку на додану вартість стандартного аудиторського файла;

забезпечення гармонізації податкового законодавства України із законодавством ЄС, зокрема в частині протидії ухиленню від сплати податків відповідно до Директиви Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 р., продовження графіка наближення ставок акцизного податку до рівня, передбаченого директивами ЄС, приведення податкових пільг та знижених ставок податку на додану вартість у відповідність із вимогами директив ЄС;

проведення оцінювання та моніторингу наслідків застосування інструментів податкової політики, які призводять до податкових видатків,

на етапі їх розроблення шляхом проведення прогностного (ex-ante) оцінювання (для визначення вартості відповідної пільги для бюджету у майбутньому) та після їх запровадження шляхом проведення систематичних ретроспективних (ex-post) оцінювань (для визначення ефективності таких інструментів, наскільки вони досягають заявленої мети і чи потребують удосконалення або скасування);

виконання Програми ОЕСР для України в частині забезпечення проведення огляду податкової політики, приєднання до правових інструментів (рекомендацій Ради ОЕСР) з питань оподаткування;

розширення сфери міжнародного автоматичного обміну інформацією для податкових цілей;

запровадження акцизного податку на підсолоджені цукром напої;

удосконалення правил трансфертного ціноутворення відповідно до рекомендацій ОЕСР та міжнародного досвіду оподаткування;

впровадження правил щодо Двокомпонентного рішення ОЕСР (Two-Pillar Solution) для розв'язання податкових проблем, пов'язаних з цифровізацією економіки;

обмеження зловживань з використанням пільгових режимів оподаткування шляхом здійснення заходів з протидії ухиленню від оподаткування для запобігання штучному дробленню бізнесу з метою дотримання критеріїв перебування на пільгових режимах оподаткування, обмеження на повторний перехід суб'єктів господарювання на спрощену систему оподаткування після їх переходу на загальну систему оподаткування;

вирівнювання навантаження для платників податків загальної та спрощеної систем оподаткування шляхом виключення певних видів діяльності з другої групи єдиного податку та переведення таких платників до третьої групи єдиного податку, запровадження диференційованих ставок єдиного податку (до 10 відсотків) для платників єдиного податку третьої групи, які провадять діяльність з надання послуг.

### *Пріоритетні завдання митної політики*

Стратегічною ціллю митної політики залишається передбачувана та прогнозована митна система на основі практики ЄС, яка сприятиме підвищенню якості провадження зовнішньоекономічної діяльності, забезпеченню балансу безпекової функції митниці та партнерських відносин з бізнесом, інтеграції українських підприємств до міжнародних ланцюгів постачання.

Реформування митної політики та митного адміністрування здійснюється за такими трьома ключовими напрямками:

посилення антикорупційних заходів та підвищення довіри до митних органів (удосконалення системи запобігання і протидії корупції у Держмитслужбі, впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у діяльності митних органів; проведення атестації посадових осіб митних органів; надання митним органам права на здійснення досудового розслідування у справах про контрабанду товарів та продовження оперативно-розшукової діяльності з метою підвищення ефективності протидії контрабанді, забезпечення обміну оперативною інформацією з іншими правоохоронними органами, зокрема іноземними, а також виявлення фактів залучення посадових осіб митних органів до протиправної діяльності та забезпечення внутрішньої безпеки;

завершення гармонізації митного законодавства України із законодавством ЄС (розроблення та прийняття нормативно-правових актів для реалізації нового Митного кодексу України, положення якого забезпечують повну імплементацію положень *acquis* ЄС в митній сфері, уніфікацію проходження митних процедур з ЄС; проходження оцінки відповідності митного законодавства України законодавству ЄС (отримання висновку Європейської комісії про відповідність законодавства України митному законодавству ЄС);

побудова сучасних, гнучких, надійних, сервісно орієнтованих інформаційно-комунікаційних систем (заміна та модернізація функціонуючих систем з урахуванням передових міжнародних практик, що базуються на законодавстві ЄС, положеннях нового Митного кодексу України, орієнтованих на спрощення та гармонізацію митних процедур та сучасне технічне оснащення пунктів пропуску для оптимізації їх роботи).

### Видатки державного бюджету

Формування видаткової частини державного бюджету на 2027—2029 роки здійснюватиметься в умовах жорсткої фіскальної консолідації, оптимізації державних ресурсів та посилення контролю за ефективністю використання бюджетних коштів.

Політика видатків передбачає обережний підхід до зростання видатків державного бюджету і першочергове забезпечення ресурсом сектору безпеки і оборони, заходи з макроекономічної стабільності, концентрацію фінансових ресурсів на стратегічних напрямках розвитку країни та виконання взятих державою соціальних зобов'язань.

Видатки та надання кредитів державного бюджету  
на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(факт)	(план)	(план)	(план)	(план)
Видатки та надання кредитів	5 490 540,1	4 824 061,8	5 067 702,2	4 892 994,5	4 562 823,9
у тому числі					
видатки	5 480 479,4	4 767 273,8	5 046 252,5	4 873 355,5	4 545 134,6
загальний фонд	4 188 863,4	4 378 468	4 454 395,4	4 315 009,6	3 983 789,4
спеціальний фонд	1 291 616	388 805,8	591 857,1	558 345,9	561 345,2
надання кредитів	10 060,7	56 788	21 449,7	19 639	17 689,3
загальний фонд	496,7	23 837,7	21 004,5	19 187,6	17 214,9
спеціальний фонд	9 564	32 950,3	445,2	451,4	474,4

*Державна політика щодо соціальних стандартів та гарантій,  
соціальна політика*

Відповідно до статті 6 Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” базовим державним соціальним стандартом є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового обслуговування, соціального захисту, культури, охорони здоров’я та освіти.

У 2027—2029 роках прогнольні розміри прожиткового мінімуму розраховано з урахуванням підвищення темпів індексу споживчих цін для відповідного року, що становитиме:

(гривень)

Прожитковий мінімум	2027 рік	2028 рік	2029 рік
На одну особу	3 559	3 876	4 151
Для дітей віком до шести років	3 124	3 402	3 644
Для дітей віком від шести до 18 років	3 895	4 242	4 543
Для працездатних осіб	3 691	4 019	4 304
Для осіб, які втратили працездатність	2 878	3 134	3 357

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму для призначення допомоги відповідно до Закону України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям” у 2027—2029 роках у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб — 60 відсотків; для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю —

100 відсотків; для дітей — 145 відсотків відповідного прожиткового мінімуму.

Відповідно до Закону України “Про оплату праці” мінімальна заробітна плата є базовою соціальною гарантією, що визначає гарантований мінімум оплати праці.

Так, у 2027—2029 роках враховано прогнозні розміри:

*мінімальної заробітної плати:*

з 1 січня 2027 р. у розмірі 9 546 гривень;

з 1 січня 2028 р. у розмірі 10 377 гривень;

з 1 січня 2029 р. у розмірі 11 114 гривень;

*посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:*

з 1 січня 2027 р. у розмірі 3 819 гривень;

з 1 січня 2028 р. у розмірі 4 151 гривня;

з 1 січня 2029 р. у розмірі 4 446 гривень.

Водночас Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України будуть спрямовувати зусилля на вдосконалення умов оплати праці працівників бюджетної сфери, зокрема шляхом “відв’язки” розмірів посадових окладів від розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Усвідомлюючи необхідність підтримки найуразливіших громадян України, а також недопущення пасивного пристосування соціальної політики до обмежених фінансових можливостей держави, основним пріоритетом соціальної політики у середньостроковій перспективі визначено підтримку громадян у подоланні складних життєвих обставин із збереженням адресних підходів та заходів їх розв’язання, що буде здійснено шляхом продовження комплексних реформ у соціальній сфері та здійснення верифікації державних виплат відповідно до Закону України “Про верифікацію та моніторинг державних виплат”.

Завданнями на 2027—2029 роки є:

здійснення заходів щодо осучаснення підходів розрахунку прожиткового мінімуму;

забезпечення максимальної адресності та наближеності надання відповідної соціальної підтримки тим, хто її потребує, у разі виникнення кризових ситуацій;

консолідація різних видів соціальних виплат в уніфікований пакет з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім’ї та її фінансово-майнового стану;

забезпечення прозорості та максимальної об'єктивності критеріїв в отриманні соціальної підтримки з урахуванням демографічних показників та результатів верифікації;

удосконалення механізму надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу з урахуванням адресного підходу до надання державної підтримки;

підвищення ефективності заходів, спрямованих на поліпшення демографічного стану щодо підтримки сімей, стимулювання народжуваності, підтримки поєднання батьківства та зайнятості;

перегляд складових трансферту з державного бюджету на пенсійне забезпечення;

напрацювання оптимальних шляхів щодо ефективного впровадження пенсійної реформи, яка б передбачала єдині підходи до нарахування страхових пенсій для всіх категорій громадян;

здійснення заходів щодо недопущення використання коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття функцій на цілі, не пов'язані із страховими виплатами;

здійснення заходів, спрямованих на наповнення дохідної частини бюджету Пенсійного фонду України;

опрацювання питання передачі функцій з виплати допомоги по безробіттю від Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття до Пенсійного фонду України;

напрацювання комплексних заходів щодо інтеграції системи соціального та пенсійного страхування до системи публічних фінансів для гармонізації бюджетного законодавства із європейськими стандартами;

перегляд системи надання соціальних послуг із визначенням переліку послуг загальнонаціонального значення та з урахуванням потреб їх отримувачів;

подальше удосконалення системи протезування, спрямованої на підвищення доступності, якості та безперервності послуг;

удосконалення заходів, спрямованих на створення умов для реалізації особами з інвалідністю права на працю;

продовження підтримки українців за кордоном та сприяння їх поверненню в Україну.

### *Державна політика у справах ветеранів*

Державну підтримку ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності (далі —

ветерани війни), членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України (далі — члени їх сімей) сформовано на засадах переходу від пільгового пожиттєвого забезпечення ветерана війни до системи мотивацій і самореалізації у цивільному житті шляхом надання ветерану війни нових можливостей щодо задоволення його потреб.

Завданнями на 2027—2029 роки є:

реінтеграція ветеранів війни в суспільство шляхом запровадження системи повернення з військової служби до цивільного життя, надання їм послуг у межах системи такого повернення з урахуванням наявних механізмів надання таких послуг;

забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, зокрема у системі повернення з військової служби до цивільного життя, сприяння територіальній доступності та функціонування ветеранських просторів;

підвищення рівня фізичного, психологічного та соціального відновлення ветеранів війни, швидкого повернення до цивільного/повноцінного життя та підвищення рівня залученості ветеранів війни до спортивних і реабілітаційних активностей;

виконання житлових програм для ветеранів війни та членів їх сімей;

забезпечення залучення ветеранів та членів їх сімей до програм розвитку підприємництва та здійснення заходів з професійної адаптації;

популяризація та забезпечення формування позитивного образу ветерана війни, героїзація ветеранів війни у суспільстві;

вшанування пам'яті загиблих захисників та захисниць України, зокрема шляхом почесного поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі.

### *Державна політика у сфері національної безпеки і оборони*

В умовах довготривалої збройної агресії Російської Федерації та нестабільності, послаблення традиційних союзів видатки на безпеку і оборону і надалі будуть залишатися основним пріоритетом бюджету (сценарій 1).

Україна прагне захистити свій суверенітет та кордони. Забезпечення сил безпеки і оборони України необхідним фінансовим ресурсом є однією із передумов — повернути своє.

Обсяги видатків державного бюджету на середньостроковий період на безпеку і оборону визначено на 2027 рік у сумі 2 757 237,8 млн. гривень; 2028 рік — 2 280 119,4 млн. гривень; 2029 рік — 1 692 114 млн. гривень з

урахуванням припущення щодо суттєвого покращення безпекової ситуації з 2027 року.

У 2027 році враховано виклики щодо необхідності збереження обороноздатності та військового потенціалу для відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України.

У показниках видатків передбачено зарахування військового збору до спеціального фонду державного бюджету та спрямування його на грошове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил.

У середньостроковій перспективі державна бюджетна політика у сфері національної безпеки і оборони буде спрямована на:

забезпечення необхідних спроможностей сил оборони України щодо стримування та відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України;

забезпечення здійснення заходів із закупівлі, розробки, підготовки і масштабування виробництва високотехнологічного озброєння та військової техніки;

підвищення рівня мотивації до проходження військової служби за контрактом;

посилення системи протиповітряної оборони держави;

забезпечення належного захисту об'єктів критичної інфраструктури;

посилення розвідувальних та контррозвідувальних спроможностей;

активізацію антитерористичних заходів та боротьби з диверсійною діяльністю;

розвиток національної системи кібербезпеки, розбудову спроможностей кібероборони України;

зміцнення органів правопорядку та інтегрованого управління кордонами;

забезпечення розвитку територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву.

Обсяги видатків на сектор безпеки і оборони за пропозиціями головних розпорядників бюджетних коштів, що входять до сектору безпеки і оборони, враховують видатки на виконання середньострокових зобов'язань за державними контрактами (договорами) щодо закупівлі озброєння, військової техніки, зброї і боєприпасів на 2027 рік у сумі 161 806,2 млн. гривень, на 2028 рік — 14 066,6 млн. гривень, на 2029 рік — 5 100 млн. гривень.

Крім того, для забезпечення системного розвитку інноваційних рішень у секторі безпеки і оборони у 2027—2029 роках передбачається продовження практики надання грантової підтримки розробникам оборонних технологій (Brave1), що будуть відібрані за результатами

конкурсів. Для фінансування такої підтримки передбачається збільшення статутного капіталу Фонду розвитку інновацій.

У разі продовження збройної агресії Російської Федерації проти України, посилення її інтенсивності сектор безпеки і оборони потребуватиме збільшення видатків з державного бюджету, а також посилення прямої військової допомоги з боку міжнародних партнерів та надання фінансової допомоги для нарощування оборонно-промислового комплексу (сценарій 2).

Так, на відміну від сценарію 1 видатки на сектор безпеки і оборони можуть бути збільшені на 400—500 млрд. гривень і в загальному обсязі становитимуть орієнтовно 3,2 трлн. гривень, або понад 28,2 відсотка валового внутрішнього продукту.

За результатами узгодження з Європейською Комісією Стратегії фінансування України на 2027 рік, підготовленої в рамках нового інструменту ЄС “Позика на підтримку України на 2026 та 2027 роки”, видатки на сектор безпеки і оборони будуть уточнені.

Видатки сектору безпеки і оборони в умовах ескалації військових дій противником будуть спрямовані на:

нарощування спроможностей сил оборони України щодо стримування та відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України;

закупівлю, розробку, підготовку і масштабування виробництва високотехнологічного озброєння та військової техніки;

посилення системи протиповітряної оборони держави та забезпечення належного захисту об’єктів критичної інфраструктури;

посилення розвідувальних та контррозвідувальних спроможностей, активізацію антитерористичних заходів та боротьби з диверсійною діяльністю;

розвиток національної системи кібербезпеки, розбудову спроможностей кібероборони України;

зміцнення органів правопорядку та інтегрованого управління кордонами;

виконання завдань територіальної оборони та підготовку громадян до національного спротиву.

### *Державна політика у сфері освіти*

У середньостроковій перспективі у сфері освіти пріоритетними напрямами залишатимуться завершення реформи старшої профільної школи, подолання освітніх втрат, спричинених наслідками збройної агресії Російської Федерації та тривалим використанням дистанційного навчання, відновлення людського капіталу та освітньої інфраструктури, а також

усунення дисбалансу між потребами ринку праці та системою підготовки фахівців.

Тому у 2027—2029 роках передбачено виконання завдань, спрямованих на:

запровадження ефективних мотиваційних механізмів і стимулів для залучення молодих педагогів до професійної діяльності через підвищення престижу педагогічної праці, удосконалення системи оплати праці та створення сприятливих умов для професійного розвитку;

облаштування безпечних умов для проведення освітнього процесу в закладах освіти з метою забезпечення доступності і безперервності освіти незалежно від безпекової ситуації;

продовження реалізації реформи “Нова українська школа”: підготовка до впровадження трирічної профільної середньої освіти, імплементація якої розпочнеться із 2027 року; трансформація мережі закладів загальної середньої освіти шляхом зміни структури, концентрації ресурсів та створення спроможних закладів профільної освіти, масштабування напрацювань пілотних закладів освіти на загальнодержавний рівень;

забезпечення умов для формування ефективної мережі закладів освіти всіх рівнів відповідно до реальних освітніх потреб населення з урахуванням міграційних і демографічних процесів, динаміки народжуваності, соціально-економічної ситуації, особливостей організації надання послуг на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії (прифронтові території);

забезпечення достатніх знань, умінь і навичок у здобувачів вищої освіти щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України;

продовження розбудови безпечного та інклюзивного освітнього середовища для доступу до якісної освіти і очного навчання, зокрема шляхом облаштування укриттів, придбання шкільних автобусів, у тому числі для маломобільних учнів, підтримки осіб з особливими освітніми потребами під час здобуття дошкільної та загальної середньої освіти відповідно до їх індивідуальних потреб та можливостей з урахуванням рівнів підтримки, визначених в індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення організації якісного харчування у закладах загальної середньої освіти та належне облаштування харчоблоків у межах продовження реформи шкільного харчування з урахуванням фінансової спроможності територіальних громад;

забезпечення підвищення якості надання освітніх послуг та ефективності використання коштів освітньої субвенції шляхом застосування верифікованих даних контингенту учнів із використанням модернізованого програмно-апаратного комплексу АІКОМ2, забезпечення

посиленого контролю та унеможливлення фінансування викривлених або недостовірних показників;

забезпечення атестаційних, сертифікаційних та вступних випробувань з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання;

створення сучасної системи професійної освіти шляхом формування оптимальної мережі закладів професійної освіти, впровадження інноваційних короткострокових програм підготовки кваліфікованих фахівців, адаптованих до сучасних умов ринку праці як альтернативи тривалому навчанню, запровадження підготовки за новими професійними кваліфікаціями, підтримки підготовки фахівців за професіями, затребуваними на ринку праці та необхідними для відбудови і відновлення країни, зокрема у сферах енергетики, машинобудування, будівництва, транспорту і логістики, а також розвитку партнерства між закладами освіти та бізнесом;

здійснення заходів щодо відновлення зруйнованих (пошкоджених) будівель закладів освіти, відповідної інфраструктури, створення сучасних кабінетів та лабораторій, закупівлі навчального обладнання для реалізації нового змісту освіти, модернізацію інфраструктури закладів професійної та фахової передвищої освіти через оновлення майстерень, лабораторій, обладнання та реалізацію проектів з термомодернізації приміщень;

формування державного замовлення на підготовку фахівців відповідно до сучасних потреб ринку праці, стратегічних пріоритетів розвитку економіки та запитів роботодавців;

фінансування здобуття вищої освіти через надання державних освітніх грантів, зокрема здобувачам освіти, що потребують підтримки держави з метою формування кадрового потенціалу у сферах, критичних для відновлення економіки держави;

формування законодавчих передумов для модернізації мережі закладів вищої освіти, розвитку систем автономного тепло- та енергозабезпечення, а також створення укрупнених регіональних університетів і університетів світового рівня;

забезпечення проведення в Україні дослідження рівня цифрової грамотності здобувачів освіти 8-х класів International Computer and Information Literacy Study (ICILS) з метою отримання порівнюваних із країнами ЄС даних, формування державної політики у сфері цифрової освіти відповідно до європейських підходів;

забезпечення модернізації, розвитку та функціонування інформаційно-комунікаційних систем у сфері освіти, а також налагодження електронної інформаційної взаємодії між публічними електронними реєстрами з метою підвищення якості даних, дебюрократизації управлінських процесів, прийняття якісних управлінських рішень на основі верифікованих даних.

*Державна політика у сфері науки*

У середньостроковій перспективі роль нових технологій, інновацій та знань набуватиме дедалі більшого значення для економічного зростання та інтеграції національної економіки у глобальний економічний простір.

За результатами проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти (в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності) передбачено виконання завдань, спрямованих на:

здійснення заходів щодо вдосконалення системи управління і фінансування наукової та науково-технічної діяльності;

вдосконалення механізму фінансового забезпечення діяльності державних наукових установ, наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок державних закладів вищої освіти з урахуванням результатів їх державної атестації;

забезпечення функціонування ефективної мережі наукових установ та закладів вищої освіти;

оновлення підходів до розподілу базового фінансування основної діяльності державних наукових установ, наукових досліджень закладів вищої освіти.

Також серед ключових завдань на 2027—2029 роки є:

поглиблення інтеграції України у європейський науковий простір;

створення дієвого механізму комерціалізації результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок;

концентрація фінансових ресурсів на проведенні наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, пов'язаних насамперед із задоволенням потреб національної безпеки і оборони, необхідністю розвитку пріоритетних галузей економіки під час та після завершення збройної агресії Російської Федерації, максимальною переорієнтацією системи наукових досліджень (розробок) на інновації;

підтримка наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, що проводяться молодими вченими;

вдосконалення механізму формування державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію;

грантова підтримка наукових і науково-технічних проектів через Національний фонд досліджень.

*Державна політика у сфері охорони здоров'я*

Ключовий і незмінний пріоритет розвитку галузі — забезпечення для населення доступної, якісної і безоплатної медичної допомоги.

Планування потреб сфери охорони здоров'я на середньострокову перспективу здійснюватиметься відповідно до потреб населення в медичних послугах із урахуванням демографічних і міграційних процесів, зокрема зумовлених збройною агресією Російської Федерації.

У середньостроковій перспективі заходи з реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я орієнтуватимуться на потреби населення із забезпеченням справедливого доступу до якісної медичної допомоги і базуватимуться на:

посиленні первинної медичної допомоги як базового рівня системи охорони здоров'я та основного інструменту профілактики та раннього виявлення захворювань, ведення пацієнтів із хронічними станами, профілактики ускладнень та формування маршруту пацієнта;

пріоритезації медичних послуг відповідно до актуальних викликів, зокрема з особливою увагою до розвитку реабілітаційних послуг, лікування важких травм і опіків, надання психічної та психологічної допомоги;

подальшому розширенні та впровадженні груп складності в межах стаціонарної хірургічної допомоги;

подальшому розвитку амбулаторного (альтернативного стаціонарному) лікування як найбільш ефективної з економічного та клінічного поглядів моделі надання медичної допомоги та способу оптимізації ресурсів без зниження якості допомоги;

фінансовому захисті пацієнтів із хронічними захворюваннями за допомогою підвищення рівня доступності до пріоритетних лікарських засобів, зокрема для лікування болю, психічних розладів, серцево-судинних і онкологічних хвороб, для запобігання ускладнень, зниження інвалідизації і втрати працездатності;

підвищенні якості допомоги у невідкладних станах для зниження рівня передчасної смертності та забезпечення своєчасного реагування у критичних ситуаціях;

забезпеченні готовності до реагування на епідемії, інфекційні захворювання та надзвичайні ситуації;

забезпеченні підтримки народжуваності та відновленні демографічного потенціалу за допомогою доступу до сучасних репродуктивних, якісних перинатальних і неонатальних медичних послуг, зниження рівня дитячої та материнської смертності;

подальшому сприянні інтеграції закладів охорони здоров'я в єдиний медичний простір для ефективного використання наявних ресурсів, узгодженого маршрутного спрямування пацієнтів у межах регіонів і забезпечення безперервності медичної допомоги;

посиленні контролю за якістю надання медичних послуг та безоплатністю медичних послуг для пацієнтів.

Фінансові ресурси також буде зосереджено на пріоритетних потребах охорони здоров'я:

централізованій закупівлі лікарських засобів і медичних виробів;

розвитку системи громадського здоров'я, зокрема зміцненні систем епідеміологічного нагляду та моніторингу за небезпечними факторами і загрозами біологічного, хімічного, радіаційно-ядерного та невідомого походження;

забезпеченні діяльності, пов'язаної з проведенням державними спеціалізованими установами судово-медичних та судово-психіатричних експертиз;

підготовці і підвищенні кваліфікації кадрів та збереженні кадрового потенціалу у сфері охорони здоров'я.

Також продовжено розвиток цифровізації процесів у сфері охорони здоров'я для формування якісно нового переліку даних, що є критично важливими для прогнозування, планування, моніторингу якості надання медичної допомоги, відстеження системних прогалин у її наданні і прийнятті виважених та ефективних управлінських рішень.

Прозорість використання бюджетних коштів забезпечуватиметься шляхом обліку всіх наданих медичних послуг і лікарських засобів через електронну систему охорони здоров'я, здійснення верифікації даних в електронній системі охорони здоров'я.

### *Державна політика у сфері молоді та спорту*

У середньостроковій перспективі держава сприятиме розвитку фізичної культури та спорту, створенню можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді, популяризації українських суспільно-державних цінностей та формуванню на їх основі української національної та громадянської ідентичності.

Завданнями на 2027—2029 роки є:

належне представлення держави українськими спортсменами на міжнародній арені як елемент спортивної дипломатії та привернення уваги до України, сприяння боротьбі за відсторонення представників країн-агресорів від світового спортивного руху, відновлення ментального здоров'я шляхом розширення доступу всіх верств населення до рухової активності;

здійснення заходів з популяризації українських суспільно-державних цінностей та формування на їх основі української національної та громадянської ідентичності;

формування у молоді як стратегічної складової людського капіталу України усвідомленого відчуття належності до українського суспільства,

розвиток її життєстійкості і створення можливостей для особистісної самореалізації.

### *Державна політика у сфері культури та медіапростору*

Незважаючи на виклики, пов'язані з повномасштабним вторгненням Російської Федерації в Україну, держава продовжує формувати середовище, у якому громадяни мають можливості для творчої самореалізації.

Водночас значна увага приділятиметься збереженню культурної та духовної спадщини, підтримці національної ідентичності та забезпеченню стабільного функціонування суспільного мовлення. Саме це створює основу для розвитку активного громадянського суспільства та гарантує доступ населення до об'єктивної, неупередженої інформації.

У межах ініціативи Президента України із створення українського культурного продукту “Тисячovesна” реалізується стратегічне завдання щодо створення якісного національного культурного продукту, що дасть змогу зміцнити українську ідентичність та посилити стійкість культурного простору до зовнішніх інформаційних загроз.

У сучасних умовах ключовою місією закладів культури є не лише задоволення культурних потреб суспільства, а і підвищення загального культурного рівня громадян, формування естетичних цінностей і критичного мислення. Важливим аспектом залишається також міжнародна культурна присутність України через популяризацію історії, традицій і цінностей українського народу на світовій арені.

У контексті європейської інтеграції Україна ставить перед собою завдання щодо поглиблення участі в загальноєвропейських культурних процесах, зміцнення партнерських зв'язків із державами Європейського Союзу та поширення європейських демократичних цінностей у суспільстві.

У 2027—2029 роках передбачено виконання завдань, спрямованих на:

створення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, підтримку культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір;

забезпечення державної підтримки розвитку і застосування української мови в усіх сферах суспільного життя;

формування українських наративів у світовому інформаційному просторі, системне висвітлення суспільно значущих тем, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації, відновленням, деокупацією та іншими процесами, що мають важливе значення для суспільної стійкості;

створення конкурентоспроможного середовища у сфері театального, музичного, хореографічного, циркового, образотворчого мистецтва шляхом популяризації, підтримки та розвитку професійного мистецтва, підтримки

сучасних культурних проєктів, стимулювання професійних митців до вироблення конкурентоспроможного національного культурного продукту;

збереження національних і державних історико-культурних заповідників, посилення захисту культурних цінностей та культурної спадщини, відновлення ефективної системи управління охороною культурної спадщини на всіх рівнях;

здійснення державної підтримки кінематографії для популяризації героїзму українського народу та формування громадянського суспільства;

підтримку функціонування та розвиток суспільного медіа як незалежного мовника, який є запорукою європейської інтеграції;

забезпечення виявлення, реагування та протидію дезінформації та маніпулятивній інформації, деструктивній пропаганді.

### *Державна політика у сфері цифрової трансформації*

Основними пріоритетами політики у сфері цифрової трансформації є розвиток адміністративних послуг та їх цифровізація, інформатизація суспільства, сприяння розвитку ІТ-бізнесу, підвищення рівня цифрової грамотності українців.

У середньостроковій перспективі передбачено:

забезпечення переведення найбільш популярних публічних послуг в електронну форму;

забезпечення надійного захисту інформації публічних електронних реєстрів та створення ефективної системи протидії кіберзагрозам, забезпечення захисту персональних даних;

підвищення ефективності державного регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей;

цифровізацію публічних послуг із надання державної підтримки військовослужбовцям та членам їх сімей;

запровадження ефективної системи моніторингу та оцінки якості надання адміністративних послуг;

забезпечення функціонування освітнього мобільного додатка “Мрія”;

створення умов для розвитку ІТ-бізнесу та інших галузей креативної економіки;

запровадження електронної взаємодії між електронними реєстрами та оптимізацію реєстрів.

*Державна політика у сфері дорожньо-транспортної інфраструктури*

Держава сприятиме функціонуванню транспортної галузі в межах реалізації євроінтеграційного курсу України та інтеграції національної транспортної мережі у транс'європейську транспортну мережу.

У середньостроковій перспективі передбачається виконання завдань та заходів, спрямованих на:

розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування, що дасть змогу покращити стан мережі автомобільних доріг загального користування та створить умови для її ефективного функціонування;

розбудову пунктів пропуску через державний кордон;

функціонування і розвиток внутрішніх водних шляхів та інфраструктури внутрішнього водного транспорту, що забезпечить обслуговування внутрішніх водних шляхів та утримання стратегічних об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту, а також забезпечить безпеку судноплавства на внутрішніх водних шляхах;

забезпечення функціонування операторів критичної інфраструктури в галузі цивільної авіації з метою збереження та підтримки експлуатаційної придатності об'єктів критичної інфраструктури в галузі цивільної авіації;

розслідування авіаційних подій та інцидентів із цивільними повітряними суднами та аварійних подій, пов'язаних із судноплавством.

Також для забезпечення функціонування та розвитку внутрішніх водних шляхів та інфраструктури внутрішнього водного транспорту заплановано спрямувати кошти державного фонду внутрішніх водних шляхів, створеного у складі спеціального фонду державного бюджету, в 2027 році в обсязі 52,7 млн. гривень, у 2028 році — 97,6 млн. гривень та у 2029 році — 97,6 млн. гривень.

Крім того, для відновлення дорожньої інфраструктури, модернізації ключових транспортних артерій та розширення логістичних коридорів з Європейським Союзом буде опрацьовано питання можливості поступового відновлення державного дорожнього фонду.

З метою забезпечення безперервності та доступності пасажирських перевезень на залізничному транспорті планується продовження реалізації та удосконалення механізму державного замовлення на їх здійснення у внутрішньому сполученні, що сприятиме сталому функціонуванню залізничної галузі.

*Державна політика у сфері енергетичної ефективності**Державний фонд декарбонізації та енергоефективної трансформації*

З огляду на важливість посилення енергонезалежності продовжиться державна підтримка здійснення заходів у сфері енергоефективності, із скорочення викидів в атмосферне повітря двоокису вуглецю та збільшення використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива за рахунок державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації.

У 2027—2029 роках передбачається здійснення заходів з енергетичної ефективності, скорочення викидів в атмосферне повітря двоокису вуглецю та збільшення використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива за рахунок прогнозного надходження до спеціального фонду державного бюджету екологічного податку, що справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, який є джерелом формування державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації, в обсязі 1 884,3 млн. гривень щороку.

Функціонування державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації сприятиме підвищенню рівня декарбонізації, зменшенню споживання енергії, забезпечуватиме здійснення заходів з підвищення енергетичної ефективності, із збільшення використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, скорочення викидів в атмосферне повітря двоокису вуглецю для бізнесу, територіальних громад, закладів соціальної сфери.

*Фонд енергоефективності*

З метою підтримки ініціатив щодо енергоефективності, впровадження інструментів стимулювання і підтримки здійснення заходів з підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, відновлення пошкоджених внаслідок військової агресії Російської Федерації будівель в житловому секторі продовжиться функціонування державної установи “Фонд енергоефективності” (далі — Фонд енергоефективності), зокрема шляхом поповнення статутного капіталу Фонду.

Діяльність Фонду енергоефективності провадиться відповідно до Закону України “Про Фонд енергоефективності” та угод про фінансування між Урядом України та Європейською Комісією “Програма підтримки енергоефективності в Україні” — “EE4U” та “EE4U-II”, які передбачають співфінансування програм Фонду енергоефективності з боку Європейського Союзу та Уряду України.

Проекти Фонду енергоефективності реалізуються шляхом надання грантів (безповоротної фінансової допомоги, що надається безпосередньо або через банки-партнери) для часткового відшкодування вартості заходів з

енергоефективності, зокрема в житловому секторі (оснащення споживачів приладами обліку енергоресурсів, утеплення та термомодернізація будівель та приміщень, оснащення тепловими котлами, відновлення житлових будівель об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, пошкоджених внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України тощо).

### *Державна політика у сфері агропромислового комплексу*

Агропромисловий комплекс є ключовим сектором національної економіки, який підтримує економічний розвиток держави, забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність.

У зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України аграрний сектор набуває особливого стратегічного значення, тому важливою є підтримка сільськогосподарських товаровиробників, яку буде продовжено шляхом:

надання фінансової підтримки фермерським господарствам, зокрема через механізм пільгового кредитування, що дасть змогу збільшити питому вагу пільгових кредитів у загальному обсязі кредитів, наданих сільському господарству, та зміцнить їх матеріально-технічну базу;

підтримки сільськогосподарських товаровиробників, які використовують меліоровані землі, та організацій водокористувачів, що стимулюватиме не лише збільшення площ меліорованих земель, а і збільшення валового виробництва сільськогосподарської продукції;

підтримки страхування сільськогосподарської продукції, що дасть змогу забезпечити належний рівень страхового захисту сільськогосподарських товаровиробників з метою мінімізації можливих втрат та захисту їх майнових інтересів;

підтримки розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства і тепличного господарства, що стимулюватиме збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, збільшення площ насаджень плодово-ягідних культур та винограду, площ насаджень овочевих культур у закритому ґрунті, а також будівництва овочесховищ/фруктосховищ, що дасть змогу збільшити загальну місткість об'єктів для зберігання відповідної продукції;

здійснення заходів із гуманітарного розмінування, що дозволить розмінувати земельні ділянки та сприятиме відновленню сільськогосподарського виробництва на розмінованих землях.

Також держава сприятиме покращенню властивостей природно-територіальних комплексів з метою оптимального використання потенціалу ґрунтів, вод, клімату, рельєфу та рослинності, забезпеченню безперебійного функціонування автоматизованої інформаційної системи Державного

земельного кадастру, внесенню відомостей до Державного земельного кадастру про земельні ділянки державної власності, а також забезпеченню функціонування публічного моніторингу земельних відносин.

*Державна політика у сфері охорони навколишнього природного середовища*

Держава сприятиме формуванню чистого та безпечного довкілля, досягненню “доброго” стану вод, збереженню та відновленню природних екосистем шляхом забезпечення сталого розвитку та раціонального природокористування, управління відходами, зокрема поводження з радіоактивними відходами, попередження та адаптації до зміни клімату.

Передбачено здійснити заходи щодо:

створення та розширення території природно-заповідного фонду;  
захисту населених пунктів, сільськогосподарських угідь та садиб від шкідливої дії вод;

подачі води у маловодні регіони;

вимірювання показників якості води;

збереження видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України;

зберігання відпрацьованих тепловиділяючих збірок у сховищі відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2);

зберігання джерел іонізуючого випромінювання, що надійшли до Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання Державного спеціалізованого підприємства “Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами”;

зберігання радіоактивних відходів у філіях Державного спеціалізованого підприємства “Об’єднання “Радон”;

перевезення радіоактивних відходів у формі відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання із сховищ міжобласних філій Державного спеціалізованого підприємства “Об’єднання “Радон” до Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання Державного спеціалізованого підприємства “Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами”;

щорічних скорочень викидів парникових газів.

*Підтримка та розвиток малого і середнього підприємництва*

Розвиток підприємництва визначено одним із напрямів Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 (Офіційний вісник

України, 2021 р., № 22, ст. 1015). Водночас створення умов для підвищення рівня доступу підприємств до фінансів визначено однією із стратегічних цілей. Забезпечення функціонування програми “Доступні кредити 5—7—9 %” передбачено Стратегією відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 821 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 82, ст. 4867).

Тому на 2027—2029 роки підтримка малого і середнього підприємництва надалі залишиться в пріоритетах Уряду України. Заходи із підвищення доступу малого і середнього підприємництва до фінансування за рахунок продовження виконання державної програми “Доступні кредити 5—7—9 %” сприятимуть також розвитку та підтримці у період воєнного стану малого та середнього бізнесу.

Державна програма “Доступні кредити 5—7—9 %” є універсальним та дієвим механізмом кредитування банками мікро-, малого та середнього бізнесу з фінансовою державною підтримкою, яка надається через Національну установу розвитку, шляхом часткової компенсації процентних ставок за кредитами, наданими суб’єктам підприємництва незалежно від сфери їх діяльності.

Національна установа розвитку є фінансовою установою з особливим статусом, діяльність якої регулюється Законом України “Про Національну установу розвитку”, є впливовою на ринку фінансування малого і середнього підприємництва, званою як серед банків України, так і серед міжнародних фінансових організацій, тому забезпечення її функціонування відіграє важливу роль, оскільки через цю фінансову установу також здійснюється виконання програм надання фінансової державної підтримки суб’єктам підприємництва за договорами фінансового лізингу та факторингу.

З метою збільшення потужностей наявного виробництва переробної промисловості, створення нових робочих місць та підтримки бізнесу буде продовжено надання державної допомоги суб’єктам господарювання у формі грантів для створення або розвитку бізнесу.

Такі гранти спрямовуватимуться на надання безповоротної державної допомоги суб’єктам господарювання на:

створення, розвиток або оновлення виробництв переробної промисловості;

створення або розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства;

створення або розвиток тепличного господарства;

будівництво овочесховищ/фруктосховищ.

### *Державна політика у сфері державного управління*

На шляху європейської інтеграції Уряд України продовжує реалізацію реформи державного управління, зокрема реформи оплати праці державних службовців на основі класифікації посад за функціональним спрямуванням, збалансування організаційної структури та оптимізації чисельності працівників органів виконавчої влади, що відповідає європейським стандартам та принципам державного управління.

У середньостроковій перспективі передбачається виконання завдань та заходів, спрямованих на:

модернізацію державної служби, спрямовану на побудову ефективної моделі, що забезпечує прозорість, підзвітність і справедливість у визначенні винагороди за працю, а також підвищує мотивацію персоналу та конкурентоспроможність оплати праці;

зіставлення рівня оплати праці на типових посадах державної служби з рівнем оплати праці у приватному секторі в Україні з метою забезпечення обґрунтованості визначення її рівня, підвищення конкурентоспроможності державної служби;

усунення диспропорцій в оплаті праці державних службовців, узгодження умов оплати праці, визначених спеціальними законами, відповідно до Закону України “Про державну службу”;

визначення єдиних підходів до розрахунку та встановлення граничної чисельності державних службовців.

Враховуючи реальні можливості державного бюджету, обсяг видатків на оплату праці працівників державних органів та розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів залишається на рівні 2026 року.

### *Державна політика у сфері верховенства права*

На шляху європейської інтеграції зусилля Уряду України будуть спрямовані на продовження реформи сектору правосуддя відповідно до взятих Україною зобов’язань, актів права ЄС і кращих міжнародних практик з урахуванням воєнного та післявоєнного стану.

Відтак фінансові ресурси у 2027—2029 роках у сфері верховенства права будуть спрямовані на:

посилення інституційної спроможності судів та інших органів системи правосуддя, зокрема шляхом оптимізації мережі місцевих загальних судів з урахуванням адміністративно-територіального устрою, навантаження на

суди, оптимальної кількості суддів у судах; імплементації результатів функціонального аудиту з питань усунення дублювання повноважень та розмежування компетенції між органами системи правосуддя;

підвищення прозорості та якості процесів відбору кандидатів на посади в органи судової влади;

укомплектування складу суддів Конституційного Суду України, Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, апеляційних та місцевих судів на основі удосконалених механізмів відбору суддів;

забезпечення функціонування Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду;

оптимізацію функціонування органів суддівського врядування та самоврядування, зокрема шляхом розмежування їх повноважень, реорганізації (за необхідності) на основі проведеного аудиту;

забезпечення передбачуваності, сталості та відкритості дисциплінарної практики щодо суддів;

покращення механізму доступу громадян та їх безпосередню участь у здійсненні правосуддя, зокрема шляхом впровадження інституту суду присяжних;

забезпечення якісного перекладу з урахуванням стандартів ЄС у кримінальних провадженнях;

забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та використання її спроможностей для забезпечення єдності судової практики та адміністрування судової системи.

### *Взаємовідносини державного бюджету з місцевими бюджетами*

Фінансовий ресурс місцевих бюджетів формується на основі положень Бюджетного та Податкового кодексів України, ґрунтується на стратегічних орієнтирах розвитку територіальних громад, регіонів та держави з урахуванням викликів воєнного стану.

Ключовими чинниками забезпечення сталого розвитку територіальних громад та регіонів є зміцнення їх фінансової самодостатності, раціональне використання людського капіталу та природно-ресурсного потенціалу для досягнення економічної незалежності територій та регіонів, оптимізація і модернізація мереж бюджетних установ, підвищення ефективності використання внутрішнього фінансового ресурсного потенціалу, стимулювання інвестиційної активності на місцевому та регіональному рівні.

Тенденції формування показників місцевих бюджетів демонструють зростання доходів місцевих бюджетів.

Обсяг доходів місцевих бюджетів прогнозується на:

2027 рік — 724 887,1 млн. гривень (зростання до 2026 року на 77 796,3 млн. гривень (+12 відсотків);

2028 рік — 812 842,5 млн. гривень (зростання до 2027 року на 87 955,4 млн. гривень (+12,1 відсотка);

2029 рік — 905 632,2 млн. гривень (зростання до 2028 року на 92 789,7 млн. гривень (+11,4 відсотка).

#### Показники місцевих бюджетів на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(факт)	(план)	(план)	(план)	(план)
Доходи (з міжбюджетними трансфертами)	751 953,7	871 767	1 012 125,2	1 130 601,2	1 249 829,2
Загальний фонд	702 333,9	836 724	980 040	1 097 045,2	1 215 050,5
Спеціальний фонд	49 619,8	35 043	32 085,2	33 556	34 778,7
Міжбюджетні трансферти з державного бюджету	196 078,6	224 676,2	287 238,1	317 758,7	344 197,1
Загальний фонд	188 229,7	219 098,9	287 238,1	317 758,7	344 197,1
Спеціальний фонд	7 848,9	5 577,3			
Видатки	758 879,7	852 945,4	989 955,3	1 104 040,5	1 213 246,9
Реверсна дотація до державного бюджету	15 195,4	18 821,6	22 169,9	26 560,7	30 514,4

Прогноз частки трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам у загальному обсязі фінансового ресурсу місцевих бюджетів становить у 2027 році — 28,4 відсотка, 2028 році — 28,1 відсотка та у 2029 році — 27,7 відсотка.

Державна бюджетна політика щодо місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин у 2027—2029 роках буде спрямована на створення передумов для:

забезпечення організаційних, правових та фінансових передумов для зміцнення місцевого самоврядування;

розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України

від 28 березня 2025 р. № 300 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 37, ст. 2470);

зміцнення фінансової спроможності територіальних громад з урахуванням наслідків збройної агресії та потреб відновлення;

переформатування міжбюджетного регулювання;

удосконалення механізму горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів з урахуванням актуальних соціально-економічних диспропорцій;

розподілу міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами у повному обсязі на основі прозорих і чітко визначених бюджетним законодавством критеріїв;

удосконалення системи середньострокового бюджетного процесу на місцевому рівні;

підвищення ефективності управління бюджетними ресурсами шляхом укрупнення або об'єднання наявних бюджетних програм, що мають однакову мету;

узгодження прогнозів місцевих бюджетів із стратегічними та програмними документами розвитку регіонів і територіальних громад;

забезпечення подальшого розвитку публічних інвестицій місцевих бюджетів;

стимулювання інвестиційного розвитку територіальних громад та регіонів;

створення у складі державного бюджету державного фонду регіонального розвитку як програми публічних інвестицій;

цифровізації процесів управління державними фінансами на місцевому рівні, зокрема шляхом розвитку Інформаційно-аналітичної системи управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів “LOGICA”.

Показники міжбюджетних трансфертів до цієї Бюджетної декларації наведені у додатках № 2 і № 3.

*Показники бюджетів фондів соціального та пенсійного страхування  
на 2027—2029 роки*

Пенсійний фонд України та Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття створені на загальнодержавному рівні з метою фінансування загальнодержавних програм щодо пенсійного та соціального страхування.

*Пенсійний фонд України*

Середньострокові показники Пенсійного фонду України (далі — Фонд) на 2027—2029 роки формувалися на підставі чинних законодавчих норм, що впливають на доходи та видатки бюджету Фонду.

## Показники бюджету Пенсійного фонду України на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Статті	2025 рік (факт)	2026 рік (план)	2027 рік (план)	2028 рік (план)	2029 рік (план)
Залишок коштів на початок року	6 193,2				
<b>ДОХОДИ</b>					
Кошти Пенсійного фонду України, всього	694 769,8	814 455,4	986 155,6	1 083 194,5	1 134 502,4
у тому числі					
сума єдиного соціального внеску	644 597,5	726 359,5	834 848,1	890 529,5	944 424,9
інші доходи	50 172,3	6 926	7 017	7 484,3	7 672,5
доходи минулих періодів		81 169,9	144 290,5	185 180,7	182 405
Кошти Державного бюджету України	331 103,2	448 884,8	452 000,2	452 402,9	453 311,4
Усього доходів з урахуванням залишку	1 032 066,1	1 263 340,2	1 438 155,8	1 535 597,4	1 587 813,8
<b>ВИДАТКИ</b>					
Усього видатків	1 032 057,9	1 263 340,2	1 438 155,8	1 535 597,4	1 587 813,8
Залишок коштів на кінець року	8,2				

Показники бюджету Пенсійного фонду України на 2025—2029 роки може бути уточнено у зв'язку із запровадженням пенсійної реформи, а також у разі зміни макроекономічних показників, політичної та економічної ситуації.

Прогнозні показники дохідної частини бюджету Фонду визначалися з урахуванням:

основних макроекономічних показників (сценарій 1), зокрема прогнозного обсягу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (загальний обсяг єдиного соціального внеску у 2027 році — 858 443,3 млн. гривень, у 2028 році — 915 698,4 млн. гривень, у 2029 році — 971 117 млн. гривень);

пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 675 “Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” (Офіційний вісник України, 2014 р., № 97, ст. 2800; 2016 р., № 16, ст. 652);

прогнозних обсягів інших власних надходжень Фонду (надходження коштів від підприємств на покриття фактичних витрат на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах; суми фінансових санкцій та штрафів, капіталізовані платежі, добровільні внески тощо).

Обчислення прогнозних показників видаткової частини Фонду здійснювався з урахуванням, зокрема:

чисельності отримувачів пенсійних та страхових виплат;

розміру прожиткового мінімуму (для непрацездатних осіб у 2027 році 2 878 гривень, у 2028 році — 3 134 гривні, у 2029 році — 3 357 гривень);

видатків на проведення щорічної індексації пенсій;

збільшення видатків на пенсійне забезпечення військовослужбовців з урахуванням росту контингенту отримувачів;

окремих заходів, запроваджених Законом України “Про Державний бюджет України на 2025 рік” щодо зменшення навантаження на трансферт з державного бюджету на пенсійне забезпечення та збільшення дохідної частини бюджету Пенсійного фонду України.

За таких умов бюджет Фонду буде бездефіцитним у 2027—2029 роках.

Трансферт з державного бюджету на пенсійне забезпечення, обчислений з урахуванням зазначених параметрів, не передбачає покриття дефіциту бюджету Фонду.

Як і в попередні роки, трансферт з державного бюджету на пенсійне забезпечення дозволить у повному обсязі забезпечити виплату пенсій, доплат, надбавок та підвищень до пенсій, які відповідно до законодавства фінансуються за рахунок бюджетних коштів.

*Фонд загальнообов'язкового державного  
соціального страхування на випадок безробіття*

Середньострокові показники Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття (далі — Фонд на випадок безробіття) на 2027—2029 роки формувалися на підставі чинних законодавчих норм, що впливають на доходи та видатки бюджету.

Показники бюджету Фонду загальнообов'язкового  
державного соціального страхування на випадок безробіття  
на 2025—2029 роки

(млн. гривень)

Статті	2025 рік (факт)	2026 рік (план)	2027 рік (план)	2028 рік (план)	2029 рік (план)
Залишок коштів на початок року	5 287,8	4 675,6			
<b>ДОХОДИ</b>					
Доходи поточного року	18 583,2	21 615	24 274,2	25 864,6	27 402,8
у тому числі					
сума єдиного соціального внеску	18 218,3	21 237,6	23 595,2	25 168,9	26 692,1
інші доходи	364,9	377,3	679	695,7	710,7
Усього доходів з урахуванням залишку	23 871	26 290,6	24 274,2	25 864,6	27 402,8
<b>ВИДАТКИ</b>					
Усього видатків	19 195,5	26 290,6	24 274,2	25 864,6	27 402,8
у тому числі вилучено до державного бюджету на виконання окремих статей закону про Державний бюджет України на відповідний рік	5 023,2	4 583,7			
Залишок коштів	4 675,6				

Показники бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2025—2029 роки може бути уточнено у зв'язку із зміною макроекономічних показників, політичної та економічної ситуації.

Прогнозні показники дохідної частини бюджету Фонду на випадок безробіття України визначалися з урахуванням:

основних макроекономічних показників, зокрема прогнозного обсягу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (загальний обсяг єдиного соціального внеску у 2027 році — 858 443,3 млн. гривень, у 2028 році — 915 698,4 млн. гривень, у 2029 році — 971 117 млн. гривень);

пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 675 “Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”;

прогнозних обсягів інших власних надходжень Фонду на випадок безробіття, зокрема надходжень коштів за видачу або продовження дії

дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні (у зв'язку із зростанням прожиткового мінімуму для працездатних осіб) тощо.

Видаткова частина бюджету Фонду на випадок безробіття обчислювалася з урахуванням:

прогнозованої чисельності отримувачів страхових виплат та компенсаційних програм сприяння зайнятості, зокрема з урахуванням зростання чисельності осіб, які потребуватимуть додаткового захисту, зокрема людей з інвалідністю, ветеранів та ветеранок;

середньомісячного розміру та періоду виплати допомоги по безробіттю в умовах воєнного стану;

необхідності продовження реалізації запроваджених програм надання мікрогрантів/грантів на створення або розвиток бізнесу тощо.

За таких умов бюджет Фонду на випадок безробіття у 2027—2029 роках буде бездефіцитним.

### *Проведення чергових виборів в Україні*

Фінансове забезпечення підготовки та проведення чергових виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів буде забезпечено після припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

### Публічні інвестиції

Пріоритетні галузі (сектори), їх підсектори для публічного інвестування та основні напрями публічного інвестування на 2027—2029 роки, у тому числі за діючими публічними інвестиційними проектами та програмами публічних інвестицій (за наявності), відповідно до цілей і завдань, які визначені документами стратегічного планування, орієнтовний розподіл коштів за рахунок усіх джерел фінансування в розрізі галузей (секторів) для публічного інвестування, наскрізні стратегічні цілі здійснення публічних інвестицій визначаються середньостроковим планом пріоритетних публічних інвестицій держави на 2027—2029 роки (далі — середньостроковий план), який є ключовим інструментом реалізації державної політики у сфері управління публічними інвестиціями, спрямованим на забезпечення відновлення, модернізації та сталого розвитку України в умовах воєнних викликів і післявоєнної трансформації.

З метою досягнення стратегічних цілей розвитку держави та забезпечення реалізації завдань, спрямованих на відновлення та модернізацію інфраструктури, стимулювання соціально-економічного розвитку і покращення якості життя громадян протягом 2027—2029 років середньостроковим планом пропонується визначити 18 ключових секторів

(галузей), у тому числі 44 підсектори, для публічного інвестування, які передбачають 67 пріоритетних (основних) напрямів публічних інвестицій, що узгоджуються із завданнями Плану України (Ukraine Facility), схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 32, ст. 2035), Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 67, ст. 2155), галузевими (секторальними) стратегіями у розрізі сфер державної політики, регіонів і територій та мають найвищий рівень пріоритетності серед інших напрямів відповідної галузі (сектору) та з урахуванням результатів П'ятої швидкої оцінки завданих збитків та потреб (RDNA5):

### Культура та інформація

Культурна спадщина та національна пам'ять — забезпечення збереження культурної спадщини України шляхом проведення ремонтно-реставраційних робіт, реставрації об'єктів культурної спадщини; створення безпечного середовища для збереження культурних цінностей; запобігання втраті культурної спадщини України шляхом консервації об'єктів культурної спадщини.

### Закордонні справи

Посилення безпеки та технічне відновлення інфраструктури у сфері закордонних справ — розбудова інституційної спроможності дипломатичної служби.

### Громадська безпека

Цивільний захист — покращення можливостей національної гідрометеорологічної служби для підтримки цивільного захисту та рятувальних робіт, а також допомога в адаптації до зміни клімату; посилення технічної спроможності Державної служби України з надзвичайних ситуацій реагувати на виклики воєнного стану.

### Спорт, фізичне та молодіжне виховання

Спорт та фізичне виховання — розвиток мережі баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки для проведення всеукраїнських і міжнародних спортивних змагань та забезпечення навчально-тренувального процесу; створення та розвиток мережі об'єктів спортивної інфраструктури з урахуванням вимог доступності та безпеки.

### Житло

Відновлення житла — відновлення багатоквартирних будинків, пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації; створення та розвиток соціального орендного житла.

## Муніципальна інфраструктура та послуги

Розбудова та відновлення інфраструктури субнаціональних органів влади — розбудова та відновлення муніципальної інфраструктури субнаціональних органів влади; комплексне відновлення населених пунктів.

Водопостачання та водовідведення — відновлення, розвиток та модернізація інфраструктури централізованого водопостачання та водовідведення, в тому числі із впровадженням альтернативних джерел енергії.

Містобудування, благоустрій — підвищення енергоефективності в громадських будівлях.

Туристичні послуги — розвиток туристичної інфраструктури та туристичної привабливості.

Захисні споруди об'єктів інфраструктури — відновлення, модернізація та захист об'єктів критичної інфраструктури для забезпечення їх стійкості до загроз та безперервності надання життєво важливих послуг.

Теплопостачання — відновлення, модернізація та розвиток систем централізованого та децентралізованого теплопостачання.

## Транспорт та послуги поштового зв'язку

Автомобільні пункти пропуску через державний кордон — розвиток та розбудова прикордонної інфраструктури з країнами Європейського Союзу та Республікою Молдова.

Автомобільні дороги загального користування — розбудова та відновлення інфраструктури автомобільних доріг загального користування; запровадження плати за проїзд автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Залізничний транспорт — забезпечення ефективності та безперервності пасажирських і вантажних перевезень шляхом закупівлі та модернізації рухомого складу, розвитку об'єктів його обслуговування та відновлення транспортної мобільності; забезпечення стійкого функціонування залізничного транспорту шляхом модернізації та розвитку інфраструктури стандартів 1435 міліметрів і 1520 міліметрів, відновлення пошкоджених об'єктів і впровадження технологічних рішень для безпеки та безперебійності перевезень, а також реконструкції вокзалів для створення безбар'єрного середовища.

Громадський транспорт — комплексний розвиток громадського транспорту та міської інфраструктури.

Безпека руху — підвищення безпеки дорожнього руху та перевезень пасажирів і вантажів автомобільним, міським електричним і залізничним транспортом в Україні.

Морський та внутрішній водний транспорт — відновлення та розвиток конкурентоспроможної та ефективної водної логістики.

Авіаційний транспорт — розвиток та модернізація інфраструктури аеропортів; забезпечення безпеки цивільної авіації.

#### Юстиція

Виконання покарань та пробація — приведення у відповідність із міжнародними стандартами матеріально-побутових та санітарно-гігієнічних умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту.

Документальна спадщина — забезпечення належних умов для зберігання, обробки та доступу до документів Національного архівного фонду шляхом реконструкції та розвитку комплексу споруд центральних державних архівів України.

Страховий фонд документації — розвиток мережі баз зберігання страхового фонду документації України.

#### Протимінна діяльність

Протимінна діяльність — посилення спроможностей суб'єктів протимінної діяльності; впровадження систем аналізу та обробки інформації у сфері протимінної діяльності.

#### Довкілля

Охорона вод, розвитку водного господарства, протипаводкового захисту, централізованого водопостачання, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів — забезпечення захисту від шкідливої дії вод населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь, створення безпечних умов життєдіяльності населення; забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням.

Збереження природно-заповідного фонду — створення інфраструктури для безбар'єрного природного туризму та реабілітації у національних природних парках.

#### Аграрна

Водне господарство, меліорація — адаптація аграрного сектору до кліматичних змін через розвиток меліоративної інфраструктури.

Земельні відносини, землеустрій — ефективне використання земель, проведення земельної реформи.

#### Економічна діяльність

Розвиток малого та середнього підприємництва — розвиток цифрових рішень для спрощення ведення бізнесу.

## Енергетика

Електроенергетика — розвиток та модернізація генеруючих об'єктів електроенергетики; розвиток та модернізація інфраструктури передачі та розподілу електричної енергії.

Ядерна енергетика — розвиток та модернізація інфраструктури ядерного паливного циклу та поводження з радіоактивними відходами та матеріалами.

Нафтогазова промисловість — розвиток та модернізація інфраструктури видобутку, транспортування і зберігання нафти та природного газу.

Відновлювальні джерела енергії та альтернативні види палива — розвиток та модернізація потужностей відновлюваної енергетики.

## Цифрова трансформація держави та суспільства

Цифровізація та публічні послуги — реалізація Національної програми інформатизації щодо створення та забезпечення розвитку інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем для управління розвитком електронного урядування, включаючи заходи із захисту інформації.

## Публічні фінанси

Управління державними фінансами — розвиток інституційної цифрової спроможності, хмарної інфраструктури, кіберстійкості та управління даними.

Мита — розвиток та розбудова прикордонної інфраструктури (пунктів пропуску) на українсько-польському кордоні.

## Освіта і наука

Освіта — облаштування захисних споруд цивільного захисту (укриттів) у закладах та установах освіти; сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо; житлові простори: розвиток та модернізація пансіонів та гуртожитків закладів освіти; забезпечення доступу до якісного та безпечного харчування у закладах освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдалень (харчоблоків); енергоефективність та енергонезалежність будівель закладів та установ освіти; реконструкція, відновлення, ремонт та нове будівництво інфраструктури закладів освіти; створення та модернізація мережі центрів інженерної освіти та подолання освітніх втрат; створення умов для рівного доступу до освіти шляхом розвитку інфраструктури перевезень; підвищення рівня протипожежної безпеки в закладах та установах освіти.

## Охорона здоров'я

Розбудова та модернізація системи охорони здоров'я — забезпечення доступу до якісної медичної допомоги шляхом розбудови й модернізації об'єктів медичної інфраструктури; розбудова мережі закладів, що надають медичну допомогу пацієнтам з онкологічними захворюваннями; забезпечення медичних закладів сучасним обладнанням та медичними виробами.

Спеціалізована медична допомога — підтримка материнства та дитинства в Україні.

Реабілітаційна допомога — розбудова мереж стаціонарних реабілітаційних відділень.

Розвиток медичної освіти та науки — підвищення якості медичної освіти шляхом розвитку Університетських лікарень в Україні.

Психічне здоров'я та психіатрична допомога — розвиток центрів психічного здоров'я та психосоціальної допомоги.

Громадське здоров'я — розбудова мережі сучасних безпечних закладів системи громадського здоров'я.

## Соціальна сфера

Підтримка сімей з дітьми та захист прав дітей — розвиток житлової інфраструктури соціальної підтримки та інтеграції вразливих груп.

Ветерани — розвиток мережі державних ветеранських просторів; створення та розвиток об'єктів меморіальної інфраструктури.

Інклюзія осіб з інвалідністю та система реабілітації — розвиток реабілітаційної та підтримувальної інфраструктури.

Наскрізними стратегічними цілями публічних інвестицій на 2027—2029 роки є енергоефективність, цифровізація, реагування на зміни клімату, гендерна рівність та безбар'єрність (у разі можливості їх застосування), реалізація яких є фундаментальною умовою сталого розвитку та зміцнення соціальної справедливості, що передбачає перехід до раціональної моделі енергоспоживання, цифрову трансформацію управлінських процесів та адаптацію інфраструктури до кліматичних змін. Особлива увага приділяється створенню безбар'єрного простору, де принципи універсального дизайну та рівності прав гарантують безперешкодний доступ до послуг для всіх верств населення, зокрема осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, незалежно від їх статі чи соціального статусу.

Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій на 2027—

2029 роки становить 270 886,8 млн. гривень, у тому числі у розрізі підтверджених джерел фінансового забезпечення та за роками:

(млн. гривень)

Показник	2027 рік (прогноз)	2028 рік (прогноз)	2029 рік (прогноз)	Разом за 2027—2029 роки (прогноз)
Загальний фонд державного бюджету, всього	48 139,2	54 364,5	48 280,2	150 783,9
у тому числі:				
Державний фонд регіонального розвитку	2 000	2 000	2 000	6 000
Кошти, залучені від міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних країн (спеціальний фонд)	69 984,9	27 645,3	16 439,5	114 069,7
у тому числі:				
Міжнародна технічна допомога (гранти, інші ресурси), включаючи інші ресурси на 2027 рік в обсязі 655,5 млн. гривень	11 593,3	2 642,8	329,9	14 566
Державний фонд поводження з радіоактивними відходами (спеціальний фонд)	150	160,5	160,5	471
Державний фонд розвитку водного господарства (спеціальний фонд)	55	55	55	165
Державний фонд внутрішніх водних шляхів (спеціальний фонд)	44,9			44,9
Державні гарантії	4 916,9			4 916,9
Кошти, залучені від міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних	366,6	68,8		435,4

Показник	2027 рік (прогноз)	2028 рік (прогноз)	2029 рік (прогноз)	Разом за 2027—2029 роки (прогноз)
країн державними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі				
Разом	123 657,5	82 294,1	64 935,2	270 886,8

### Фінансування і боргова політика

В умовах довготривалого воєнного стану та спаду національної економіки пріоритетним для покриття дефіциту загального фонду державного бюджету у 2027—2029 роках залишається довгострокове пільгове фінансування, а саме:

кошти кредиту Міжнародного валютного фонду в рамках нової чотирирічної програми України розширеного фінансування на 2026—2029 роки;

кошти кредиту Європейського Союзу в рамках інструменту Ukraine Facility;

кошти кредитів Світового банку;

кошти кредитів інших міжнародних партнерів;

кошти забезпеченого доходами від заморожених російських активів кредиту Уряду Японії, отриманого внаслідок вчинення правочинів з умовними зобов'язаннями відповідно до пункту 35<sup>1</sup> розділу VI “Прикінцеві і перехідні положення” Бюджетного кодексу України.

Зовнішнє довгострокове пільгове фінансування дозволить покрити дефіцит державного бюджету, а також задовільнити потреби у відновленні, реконструкції та модернізації з одночасною підтримкою зусиль України у сфері реалізації реформ на шляху до вступу до Європейського Союзу.

У 2027—2029 роках планується здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики в обсягах, необхідних для забезпечення рефінансування платежів з погашення державного внутрішнього боргу. Водночас обсяг залучень на аукціонах з розміщення зазначених облігацій залежатиме від спроможності внутрішнього ринку капіталу, зокрема ліквідності банківської системи.

Крім того, планується продовжувати проведення аукціонів з обміну облігацій внутрішньої державної позики (switch-аукціони), що дозволить

згладжувати графік погашення державного боргу та забезпечить більш ефективне управління ліквідністю.

### Фінансування державного бюджету у 2025—2029 роках

(млн. гривень)

Найменування показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
	(факт)	(план)	(план)	(план)	(план)
Потреба у фінансуванні					
Загальна потреба у фінансуванні	2 232 543,5	2 559 028,7	2 745 774,2	2 060 289,2	1 702 125,9
Дефіцит	1 635 788,3	1 902 206,8	2 040 916,2	1 457 518,8	822 376,5
Погашення державного боргу	596 755,2	656 821,9	704 858	602 770,4	879 749,4
Джерела фінансування					
Загальне фінансування	2 232 543,5	2 559 028,7	2 745 774,2	2 060 289,2	1 702 125,9
Державні запозичення, всього	2 256 512,8	2 549 842,9	2 736 287,5	2 058 228,3	1 700 106
у тому числі:					
Державні внутрішні запозичення, всього	551 462,7	419 569,1	543 134,6	450 525,2	565 711,6
у тому числі:					
загальний фонд	551 462,7	419 569,1	543 134,6	450 525,2	565 711,6
Державні зовнішні запозичення, всього	1 705 050,1	2 130 273,8	2 193 152,9	1 607 703,1	1 134 394,4
у тому числі:					
загальний фонд	1 571 967,1	2 009 747,5	2 119 696,4	1 568 143,5	1 105 265,4
спеціальний фонд	133 083	120 526,3	73 456,5	39 559,6	29 129
Надходження від приватизації державного майна, всього	3 383,8	2 000	2 000	2 000	2 000
у тому числі:					
загальний фонд	3 383,8	2 000	2 000	2 000	2 000
Фінансування за активними операціями, всього	- 27 353,1	7 185,8	7 486,7	60,9	19,9
у тому числі:					
загальний фонд	- 16 920				
спеціальний фонд	- 10 433,1	7 185,8	7 486,7	60,9	19,9

Державні гарантії у 2027—2029 роках надаватимуться з такими обмеженнями:

граничний обсяг державних гарантій, які надаються за рішенням Кабінету Міністрів України, не перевищуватиме 3 відсотки планових

доходів загального фонду державного бюджету відповідного бюджетного періоду;

граничний обсяг державних гарантій, які надаються на підставі міжнародних договорів України, визначатиметься законом про Державний бюджет України на відповідний бюджетний період для забезпечення достатнього простору для надання гарантій з метою реалізації проектів, зокрема, спрямованих на відновлення та відбудову.

Очікується утримання показника відношення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до валового внутрішнього продукту на відносно однаковому рівні з урахуванням наявного прогнозу зростання валового внутрішнього продукту протягом 2027—2028 років та розміру дефіциту державного бюджету. На кінець 2029 року прогнозується зменшення показника відношення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до валового внутрішнього продукту, що зумовлено зростанням прогнозного номінального значення валового внутрішнього продукту з одночасним зниженням розміру дефіциту.

Показники державних запозичень та державного боргу є орієнтовно цільовими, оскільки є чутливими до зміни потреби у фінансуванні протягом 2027—2029 років, а також до основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України.

Динаміка дефіциту державного бюджету, загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу у 2025—2029 роках



Основними цілями управління державним боргом у 2027—2029 роках залишаються:

продовження тісної співпраці з міжнародними партнерами з метою залучення довгострокового пільгового фінансування;

проведення за сприятливих умов правочинів з державним боргом;

здійснення заходів для розвитку внутрішнього ринку державних цінних паперів, зокрема проведення активних ринкових операцій з облігаціями внутрішньої державної позики шляхом їх обміну;

залучення необхідного фінансування державного бюджету за найнижчої можливої вартості з урахуванням ризиків.

Досягнення зазначених цілей у 2027—2029 роках є необхідною передумовою забезпечення боргової стійкості та, відповідно, досягнення довгострокових цільових показників, визначених Меморандумом про економічну та фінансову політику в рамках чотирирічної програми Міжнародного валютного фонду (механізм розширеного фінансування), а саме:

відношення державного та гарантованого державою боргу (крім позик ERA та USL) до валового внутрішнього продукту на рівні 68 відсотків валового внутрішнього продукту до 2035 року;

середніх валових потреб у фінансуванні на рівні 7 відсотків валового внутрішнього продукту в середньому протягом 2030—2035 років;

обсягу платежів за зовнішнім боргом (крім позик міжнародних фінансових організацій) у 2026—2028 роках, що не перевищує 1 млрд. доларів США на рік.

## ОЦІНКА ФІСКАЛЬНИХ РИЗИКІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Фіскальні ризики, які можуть вплинути на виконання показників державного бюджету протягом 2027—2029 років, мають різну природу та рівень впливу, водночас головними з них залишаються безпекові та військові ризики, а також ризики, пов'язані із зміною зовнішньої економічної кон'юнктури.

Безпекові та військові ризики:

продовження повномасштабної військової агресії Російської Федерації проти України (наслідки впливу: стримування економічної активності та інвестицій, звуження податкової бази, а також збереження високого рівня видатків на оборону);

знищення та пошкодження енергетичної інфраструктури внаслідок систематичних обстрілів та ризик поглиблення енергетичної кризи (наслідки впливу: обмеження виробництва, підвищення собівартості

продукції, зростання потреб у відновленні, у тому числі за рахунок бюджетної підтримки енергетичного сектору);

блокування морських портів та атаки на портову інфраструктуру (наслідки впливу: скорочення експортних надходжень та валютних потоків, що негативно впливає на доходи бюджету);

руйнування виробничої, транспортної, житлової та енергетичної інфраструктури (наслідки впливу: зниження потенціалу економіки та одночасне зростання потреби у видатках на відновлення);

обмежене використання економічного потенціалу територій, що зазнали окупації або значних руйнувань (наслідки впливу: звуження бази оподаткування та стримування економічного зростання).

Макроекономічні ризики:

волатильність світових цін на енергоносії та ризики їх постачання (наслідки впливу: вплив на інфляційні процеси, витрати бізнесу та обсяги імпорту, що формує як дохідні, так і видаткові ризики бюджету);

погіршення світової економічної кон'юнктури, у тому числі внаслідок загострення ситуації на Близькому Сході та зростання цін на енергоносії, що посилює інфляційний тиск та стримує економічну активність у країнах ЄС (наслідки впливу: скорочення попиту на український експорт, зменшення валютної виручки та уповільнення темпів економічного зростання);

уповільнення повоєнного відновлення внаслідок послаблення міжнародної підтримки та обмеження доступу до зовнішнього фінансування (наслідки впливу: уповільнення економічного зростання, звуження податкової бази та підвищення ризиків фінансування дефіциту бюджету);

зниження експортного потенціалу внаслідок ускладнення логістики та обмежень у виробництві (наслідки впливу: скорочення обсягів експорту, зменшення валютних надходжень та додатковий тиск на обмінний курс і доходи бюджету);

зниження врожайності сільськогосподарських культур, насамперед зернових (наслідки впливу: зменшення валового збору зернових сільськогосподарських культур, що призводить до скорочення експорту, валютних та податкових надходжень);

структурні дисбаланси на ринку праці, а саме: дефіцит робочої сили, міграційні процеси та скорочення економічно активного населення (наслідки впливу: скорочення пропозиції праці та зайнятості, що обмежує потенційний валовий внутрішній продукт і відповідно звужує податкову базу);

зростання світових цін на продовольство (наслідки впливу: посилення інфляційного тиску та зростання внутрішніх цін, водночас покращення цінової кон'юнктури для українського аграрного експорту, що частково

компенсує негативний вплив через зростання валютних та податкових надходжень).

На зменшення ресурсної частини державного бюджету впливатиме:

зменшення або затримка фінансової допомоги міжнародних партнерів, невизначеність обсягів міжнародної допомоги у подальші роки;

недостатній рівень та невчасне виконання заходів щодо впровадження реформ, визначених Планом України, схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244, та обумовлене цим зменшення обсягів зовнішньої фінансової підтримки, що надається Європейським Союзом в рамках Ukraine Facility;

зниження попиту на облігації внутрішньої державної позики, спричинене низькою ліквідністю та, як наслідок, низькою абсорбційною спроможністю внутрішнього ринку державних цінних паперів;

зниження податкових надходжень у разі уповільнення темпів економічного відновлення;

зростання новоствореного податкового боргу та повільні темпи погашення (стягнення) податкового боргу;

встановлення законодавством нових пільг із сплати податкових та неподаткових платежів;

неможливість реалізувати об'єкти великої та малої приватизації через інтенсивність, наслідки бойових дій та тривалість воєнного стану в Україні, відсутність попиту на об'єкти приватизації;

затягування процедури підготовки до приватизації окремих державних банків, що може позначитися на вартості продажу таких установ;

зменшення кількості договорів оренди внаслідок припинення або перетворення державних підприємств за рішенням власника (засновника) (реалізація норм Закону України "Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб");

посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності, що призведе до зменшення надходжень до державного бюджету та зростання заборгованості перед державним бюджетом за кредитами, залученими державою.

На підвищення витрат державного бюджету впливатиме:

збереження високого рівня потреб у фінансуванні сектору безпеки і оборони, заходів з розмінування територій;

збільшення потреби у фінансуванні державного бюджету за рахунок боргових джерел, що матиме наслідком збільшення платежів з обслуговування державного боргу;

збільшення платежів з погашення та обслуговування державного боргу, спричинене відхиленням ключових макроекономічних показників від значень, передбачених під час здійснення прогнозних розрахунків (плаваючі процентні ставки, індекс споживчих цін, перегляд облікової ставки Національного банку, обмінний курс гривні до іноземних валют);

здійснення платежів, пов'язаних з виконанням гарантійних зобов'язань держави, в обсязі, що перевищує запланований;

скорочення або зупинення військової допомоги США;

значне зростання витрат державного бюджету на ліквідацію наслідків військових дій в усіх сферах та відбудову країни;

компенсація суб'єктам ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу;

фінансове забезпечення заходів із врегулювання заборгованості, передбачених Законом України "Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу";

компенсація різниці в тарифах, що підлягає врегулюванню згідно із Законом України "Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення";

наявність залишку непокритої потреби за експериментальним проектом щодо нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору, підсектору морського та внутрішнього водного транспорту і підсектору залізничного транспорту сектору транспорту і пошти, сектору систем життєзабезпечення критичної інфраструктури, який реалізовується до 11 лютого 2027 р. відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2025 р. № 142 (Офіційний вісник України, 2025 р. № 20, ст. 1335);

фінансове забезпечення заходів щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури, у тому числі систем життєзабезпечення, а також розвитку розподіленої генерації електричної та/або теплової енергії в межах реалізації експериментального проекту щодо створення умов для швидкого та ефективного здійснення заходів комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2026 р. № 393 (Офіційний вісник України, 2026 р. № 32, ст. 2185);

збільшення потреби на фінансування розвитку мережі та утримання автомобільних доріг загального користування, у зв'язку із призупиненням

фінансування відповідних заходів за рахунок державного дорожнього фонду протягом трьох років;

зростання потреби у фінансуванні державного замовлення на здійснення залізничних пасажирських перевезень у внутрішньому сполученні, що зумовлено критичним фінансовим станом АТ “Укрзалізниця”;

можливість виникнення витрат на підтримку державних банків внаслідок реалізації кредитного та інших ризиків;

обмежене фінансування бюджетної програми “Забезпечення функціонування Національної установи розвитку”, що призводить до виникнення квазізаборгованості із компенсації відсотків перед уповноваженими банками за кредитами суб’єктів підприємництва, наданими в рамках державної програми “Доступні кредити 5—7—9 %”;

можливість виникнення дефіциту коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, який пов’язаний з виплатами великої суми відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків, у сумах більше за встановлене значення цільового показника;

у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації в Україні зростання чисельності отримувачів пенсійних виплат, зокрема пенсії по інвалідності та по втраті годувальника, та збільшення потреби у видатках на їх виплату;

зростання пенсійних видатків на виплату пенсій за вислугу років, що зумовлене демобілізацією військовослужбовців у разі закінчення активних бойових дій та завершення воєнного стану;

зростання видатків у зв’язку і перерахунком пенсій, призначених згідно із Законом України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” через перегляд/реформу грошового забезпечення;

прийняття судових рішень з питань пенсійного забезпечення, призначення пільг на оплату житлово-комунальних послуг та зростання потреби у видатках на їх виконання;

необхідність погашення заборгованості за судовими рішеннями з питань пенсійного забезпечення;

невиконання рішень Європейського суду з прав людини у справах проти України та недостатнє фінансування витрат на оплату послуг юридичних радників для забезпечення інтересів держави у Європейському суді з прав людини;

дефіцит фінансування заходів з урегулювання спорів та юридичного представництва у справах, за позовами іноземних суб’єктів до України та за позовами України до іноземних суб’єктів, наслідком чого є прийняття рішень проти України;

потреба додаткового фінансування для погашення заборгованості відповідно до рішень закордонних юрисдикційних органів, прийнятих проти України;

настання надзвичайних ситуацій техногенного, природного та іншого характеру;

прийняття нормативно-правових актів без визначення ресурсів для їх фінансового забезпечення.

Перелік наведених фіскальних ризиків не є вичерпним та залежатиме від зміни ситуації на фронті, зовнішніх та внутрішніх умов економічного розвитку, виникнення нових викликів для країни.

---